

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă pedagogică culturală a corpului didactic primar din jud. Sălaj

---

Sate și dascăli

Un tânăr învățător mi-se spovedea cam în felul acesta :

— Nu știu cum să vă spun ca să mă înțelegeți. Dar am să fiu sincer, ca să-mi descarc tot ce am pe suflet. De câțiva ani sunt la catedră și totuși nu-mi găsesc rostul. Am ieșit din școala normală ca un copil al nimănui. Mi-am cerșit un post pe la toate ușile autorităților și cu chiu cu vai l-am primit. Când am ajuns în sat aveam impresia c'am căzut dintrun aeroplan. M'am trezit aruncat într'un fel de viață, pentru care nu eram preparat. În școala normală învățasem de toate afară de un singur lucru: *ce trebuie să știe și să facă noul învățător când își începe „apostolatul“*. Am pornit-o deci deabușilea, ca copilul, care învață să meargă. Oamenii din sat mă priveau la început pieziș și bănuitor. Eu nu știam de ce, pentru că nu supărasem nici un pui de găină. Mai târziu am aflat pricina neîncrederii lor. Înaintea mea se perindaseră alți trei învățători tineri. Abia au împlinit anul de școală și au dispărut tustrei. Firește, fără să-și mai ia rămas bun dela săteni și lăsând în urma lor doar datorii pela gazde și păragină în școală. În atmosfera aceasta de bănuială, în complecta solitudine a satului am rămas dezarmat. Nu știam ce să fac și de unde să încep. Izolarea, umilința și revolta mi-se așezau pe suflet ca o brumă, înghețând tot ce mai

era avânt curat în mine. Simțeam, că nu mă pot atașa de nimic. Nu-mi găseam un razim, de care să-mi proptesc gândurile și inima. În școală întru plictisit și abătut. N'am nici poftă să mă ocup de lecțiile copiilor. Acasă, în odăița mea, mă simt pustiu și stingher ca un om fără căpătâi. Am impresia, că sunt o barcă rătăcită pe valuri, care nu-și găsește țărmul să se anine. Adesea ne strângem mai mulți colegi de seama mea din satele vecine și ne plângem soarta. Ne răs-vrătim contra satului cu ignoranța și sărăcia lui, contra mai marilor noștri, cari ne uită atât de ușor și contra lumii întregi, care stă mută și nepăsătoare la toate durerile noastre. Cu gândul la o altă viață, la o altă lume, cu alți oameni, ne detașem sau ne transferăm mereu dintr'un sat într'altul. Căutam ceva și nu știm ce. Alergăm ca niște fluturi amețiți de mirajul unor lumini îndepărtate. Indată ce ne atingem însă de felinar aripile ni-se pârlesc și cădem la pământ . . . .

* * *

I-am ascultat mărturisirea cu toată atenția și i-am răspuns cam așa :

— Înțeleg sbuciumările prin care ai trecut, pentru că cunosc bine psihoza tinerilor intelectuali de calitate d-tale. Am fost și noi, cărturarii mai vechi, copii ai suferinței, dar am luat lupta cu ea. Și am biruit-o cu răbdarea. Dvoastră, cei de astăzi sunteți drumeți ai răspântiilor de conștiință. Sunteți muce-nici ai unei educații de mântuială. Spuneai, că ai plecat din școala normală cu mult ideal, dar fără o busolă morală. Și nepreparat pentru dificultățile, care te pândeau în drumul »apostolatului». Ai dreptate, nici profesorii și nici cărțile nu te-au învățat un lucru foarte important : *să-ți cunoști munca ta și s'o faci!* —

cum spune un filosof englez. Ai pornit în viață fără să fii deplin împăcat cu ideia: *am să fiu dascăl și nimic mai mult!* Cel ce s'a încadrat în ideologia asta, acela și-a găsit matca sufletului pentru totdeauna. Bineînțeles, dacă'n alegerea »misiunii« a ascultat și de glasul vocației. Cine nu iubește copiii să nu se facă educatorul copiilor lor. Să plece pe alt drum. După ce ți-ai examinat însă conștiința și ai rămas la plugul dascăliei, de cum te așezi în sat îți pui plugul în brazdă și-ți zici așa: *fiecare om cu destinul lui*. Mi-a fost scris să fiu învățătorul acestui sat? Să-mi împlinesc sorocul. **RĂMÂN AICI**. Gândurile transferării și detașării mi-le alung din cap, ca pe niște strigoi. Vreau să prind rădăcini în satul acesta și să mă înfrățesc cu pământul lui pentru toată viața. Bineînțeles, dacă totul depinde numai de dumneata. Cu alte cuvinte, iai hotărârea logică și firească să te consacri satului. Să-i cunoști toate bătăile inimii și toate nevoile, ca să ști să-i fi și doctor și grădinar. Cu munca ta de fiecare zi să trezești în lumea satului setea de lumină și de înaintare, creindu-ți în același timp un rost al tău propriu, o gospodărie și o căsnicie, care să-ți dea tihnă sufletească și să fie pildă pentru toți. Cu aceasta ți-ai fixat ținta vieții și ți-ai găsit ogorul de muncă. *Ca să reușești să creiezi ceva nu e nevoie să fi nici mare pedagog, nici reformator și nici semizeu*. Greșala dv. este, că fiecare vă credeți un Rousseau, un Pestalozzi ori alt far mondial de lumină pedagogică. Când la adică mai de grabă sunteți niște sărmane becuri electrice, care la cel dintâi scurt circuit se strică. Dacă nu poți fi făclie de biserică mulțumește-te să fi o simplă lumânărică, un mic opaiț.

Principalul este: *să nu te stingi niciodată*. Să pâlpâi mereu în întunericul satului și să împrăștii lumină

până la ultima răsufflare. Chiar anonim și uitat de toată lumea, acolo în umila ta odăiță din școală, lângă cărțile tale, lângă soția și copilașii tăi, să citești și să gândești mereu în ceasurile libere. Să studiezi câte o problemă de interes și de folos pentru sătenii tăi și să cauți s'o înfăptuiești. Pe urmele tale vor răsări așezăminte noi și generații de plugari tot mai luminați și tot mai de ispravă.

Colo spre bătrânețe te vezi că sămânța ta a rodit și fața satului s'a schimbat cu desăvârșire. Ai creiat o lume nouă, *un alt sat de oameni*, cu mai multă știință și îndemânare la toate. Vei avea atunci un sentiment mare și puternic: *conștiința că n'ai trăit în zadar*. Vei simți că ai fost un om de folos, un om de bine. Ai fost un ferment activ în vastul laborator de cultură al poporului tău. Un agent viu în procesul de civilizare al neamului tău. *Ai fost o valoare culturală*.

Cu aceasta ți-ai împlinit rostul de dascăl rural. Poți închide ochii blând și resemnat, cum se stinge o candelă dela icoană, când i s'a isprăvit untdelemnul.

Dar pentru ca să ajungi la culmile acestea de gândire și de satisfacție, repet, trebuie să te contopești cu un sat și să fii al lui și numai al lui, cu trup cu suflet. Pentru că satul este o realitate etnică, politică, culturală și socială. O părțică a neamului. Încadrează-te perfect în realitatea asta și fii sigur de succes.

— „*Mie-mi trebuie satul, care să primească pe învățător și învățătorul, care să fie însuși sufletul întrupat al acelu sat*“ — spunea dl. N. Iorga. Și nu spunea, decât un adevăr simplu și firesc, ca toate adevărurile mari. Exprima un punct de vedere, care este al nostru al tuturor, exprima o veche tradiție socială și cultu-

rală a neamului. Noi nu ne putem închipui satul deoparte și școala de altă parte, fără nici o corelațiune între ele. Nu putem concepe un dascăl izolat și străin sufletește de satul său. Un astfel de dascăl este o anomalie, un tip social imposibil și monstruos. Cei, cari nu se identifică cu viața satului și se plimbă cu cofărul dintr'un sat într'altul, fără să lase nicăeri o urmă de faptă bună, sunt dascăli de căpătuială și de aventură. Sunt fluturi rătăcitori, cari nu e păcat dacă și pârlesc aripile. La noi satul se confundă cu dascălul lui pentrucă sunt părțile componente ale aceluiași organism viu. Când treci printr'un sat aruncă-ți ochii nițel asupra lui. Unde vei vedea satul părăginit, cu garduri surpate, cu ogrezi pustii, cu copii sdrențuroși în stradă, să ști că ori are dascăl slab ori preot netrebnic. Unde însă învățătorul este om dintr'o bucată, care s'a dedicat pe deplin umilului său rost cultural, acolo găsești și școală bună și copii buni, dar și un sat de oameni de ți-e mai mare dragul.

Vagabondajul n'a creiat nimic, dragul meu. Răbdarea da, statornicia în muncă deasemenea. Pacostea cea mare a școlii și a satelor noastre sunt caravanele de învățători transferați și detașați, care le cutreeră an de an. Cel care va stârpi din lege acest blestem, cel care va restrânge epidemia asta baremi la limita minimală va fi în ochii mei cel mai mare binefăcător al școlii românești.

Am nădejdea, că se va naște și omul acesta.

Atunci sper că nu vom mai întâlni tineri învățători cu sufletul devastat de ideal și cu resorturile morale frânte, înainte chiar de a produce ceva, cum spui că te simți d-ta.

Iată sfatul meu.

Gh. Tulbure,

Insp. general.

Învierea lui Hristos

Sufletele respiră din nou ușurate. Triumful Dumnezeirii asupra patimilor pământești, astăzi, se reoaglindește din nou în raze strălucitoare învăluindu-ne într'o tainică aureolă de bucurie.

Deslănțuirea urei, întunecului asupra sufletelor noastre pare că s'a pornit din nou cu mai multă furie; puteri oculte încearcă să cucerească inocența credinței silindu-se a îndepărta pe om mai mult de scopul său. Vrăsmășia duhului rău pornește năvalnic iar mulțimea, în vremurile aceste tulburi, surprinsă și desorientată, cade în mregele ei cari la început nu par atât de prăpăstioase dar al căror sfârșit e totdeauna trist și tragic.

Domnește în general geniul răului asupra noastră, care inundă atmosfera senină de până acum a sufletului uman cu tot felul de curente subversive, semănătoare de anarhie împotriva tuturor celor sfinte, bune și morale, anemiind credința și speranța în fericirea eternă. A fi sau a nu fi, nu pare o problemă atât de importantă; a avea e țelul zilei și a te avânta în aventuri cu sfârșit nedefinit, constituie o chestiune de curaj și renume. Fost-au vremi odată când lumea avea un alt aspect sufletesc iar omenirea se aliea mai mult de Divinitatea creatoare, din chipul și asemănarea căreia purcede. Astăzi însă se pare că înstrăinarea e inevitabilă. Cei cuprinși de gânduri bune sunt rari, disparenți, în mulțimea pornită în goană după afaceri de tot felul, iar glasul lor e glasul celui ce strigă în pustiu, glas de clopot pe cari nu-l aude nimenea. Aversiunea unora contra credinței strămoșești, singura care ferește neamul pe acest pământ, a ajuns la rădăcina sufletului și a început a roade trăinicia copacului de care se razimă speranța în fericire. Iar propagatorii cuvântului rătăcirii afirmă teorii

de morală laică, fără baze durabile de fericire, cari oricând pot schimba concepțiunea adevărului etern.

Au răsărit din răsăritul rătăcit capete năuce cari vreau să năucească lumea și să o târască în luptă contra aceluia ce a zidit-o, dându-i ființă și nu văd nebunii că puterea sfântă este fără de început; stăpânitoare și învingătoare chiar și asupra aceluia ce-și ridică sabia contra lui Dumnezeu.

Secolele ce au apus se revoltă în fața acestei rătăcirii fără seamăn care a răsturnat o mare împărăție pravoslavnică aruncându-o în vălmășagul desorganizării și târându-o la marginea falimentului. Nu avem încă motive cari să ne îndreptățească a crede cumcă de fapt ei au găsit calea adevărului etern, dar în acest secol al civilizației și umanității, avem nefericita ocazie de a asista la demonstrarea actelor de barbară cruzime ce au deslănțuit în trecutul apropiat asupra semenilor cari mărturiseau încă existența Dumnezeirii la fel cu strămoșii lor și au îndreptat asupra lor ploaia de gloanțe ucigătoare pentru că aveau dorința de a se refugia în Canaanul mântuirii, unde există temple de închinare și libertate de manifestare a credinței.

* * *

Ne-au găsit din nou Paștele. Din nou răsună acelaș refren:

Hristos a înviat!

Adevărat c'a înviat!

Este mărturisirea credinței ce de veacuri n'a putut fi doborâtă, dovedind cumcă omenirea nu se poate feri decât la adăpostul credinței în Divinitatea care a creat-o.

Creștinii cu frica lui Dumnezeu se reculeg. Patimile lui Hristos evocate în cursul Paresimilor, dau ocaziune de meditare asupra pasiunilor ce ne stăpânesc și a geniului nesiguranței vremurilor înrăutățite. Mărturisirea acestora în spiritul creștinesc, după

porunca sfântă, primesc sufletul și-l înalță spre țelul sublim, spre fericirea eternă unde nu este durere, nici patimi, nici plâns, nici jale.

Iar bucuria noastră la acest praznic este cu atât mai mare cu cât se dovedește din nou tăria credinței poporului românesc; deși se încearcă în toate chipurile slăbirea ei. Tradiționala noastră cuminenție și tainica alipire de biserică nu poate fi distrusă căci lucru știut este că existența și tăria noastră ca neam și țară atâta este asigurată cât știm că ne aflăm sub oblăduirea credinței străbune, care ne dă puterea morală de a iubi acest pământ, care-i amestecat cu sângele și osemintele strămoșilor noștri.

Sosind Paștele Domnului, să ne luminăm, fraților, la candela acestei mărețe sărbători, cerând Duhului sfânt aceeaș putere mistică care ne-a salvat în cursul secolelor dela peire.

Iar noi purtătorii cuvântului de adevăr, de tot felul, să ne oțelim sufletele și să alungăm germele bănuelilor lăuntrice cumcă ar mai exista și alte baze de fericire pe acest pământ. Convinși în adâncul sufletului de adevărul Sfintei Scripturi, că nici porțile iadului nu ne vor învinge credința, vom avea tăria necesară susținerii acesteia în fața mulțimii, în momentul când agenți cu gând ascuns ar specula sufletele norodului, iar cuvântul nostru va avea mai multă greutate când va fi în consecvență fidelă a gândurilor și simțimentelor ce ne stăpânesc.

* * *

Sunt Paștele.

Toată tendința de discordie între fiii aceluiaș neam să dispară la auzul imnurilor ce se înalță în fața altarelor. Căci aceasta este ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa, toți înfrățiți, lăpădând toată grija cea lumească și unindu-ne cugetele și simțurile să ne ridicăm un moment măcar sus, sus spre perfecțiune, spre Dumnezeu.

Reculeși și relevați de armonia misterelor taine' mai curând vom pricepe că menirea omului pe acest pământ este a se desăvârși, plinind voia Celui care l'a creiat și i-a pus pecetele nemuririi în ființa sa: sufletul; pe care datori suntem a-l feri de murdăria deositoare a urei.

Să nu uităm că moartea lui Hristos s'a făcut după dorința Tatălui, de a scoate sufletul din ghiarele peirei în care slăbiciunea omenească-l aruncase printr'o poftă deșartă, de scurtă durată.

Iar Paștele creștinești în fiecare an ne amintesc cumcă dupăce mântuirea noastră s'a făcut....

Hristos a înviat!

N. T. Cionfi.

Șezători școlare

Preocupați în continuu de sublimul ideal și înalta misiune ce ni s'a dat, luptând cu fel și fel de neajunsuri și lipsuri de ordin material, cari de multe ori trec peste puterile noastre, suntem totuși la datorie.

Asemenea soldatului adevărat, care înfruntă toate greutățile, fără frică de moarte, mergem înainte pătrunși de un singur gând: zdrobirea dușmanului — învingerea.

Idealisti, dornici de a muncă și de a răspândi lumina: în ciuda tuturor relelor și privațiunilor de azi — căutăm cele mai bune mijloace pentru atingerea scopului sfânt urmărit prin școală.

Azi când învățământul primar ia o formă nouă prin șezătorile săptămânale ținute la școlile noastre, am crezut că este bine să arăt cum înțeleg eu să se facă aceste șezători cu elevii din diferite clase:

Cl. I. și II. (unde sunt separate) În ora menită pentru șezătoare se vor povesti de către învățător cele mai interesante întâmplări din viața copilului, povești scurte și

poezii. Lucru de sine înțeles că pentru o oră de șezătoare este de ajuns o povestire. Cei mai buni dintre elevi vor repeta povestea spusă de învățător. Pentru a cultiva și stărni interesul e bine să se spună elevilor și cartea unde se află asemenea poveste, mai ales dacă cartea e cu chipuri copiii o vor cere și vor căuta să primească și altele. «Universul copiilor» este foarte potrivit pentru șezătorile școlărilor cl. I.—IV. Tot așa și «Steaua copiilor».

Către sfârșitul anului când copiii știu să citească, se vor lăsa ca ei să-și aleagă cece vor — din cărțile aflate în biblioteca clasei lor.

Cl. III. și IV. În primele șezători se vor citi de către învățător diferite povestiri, istorioare, întâmplări, ghicitori, proverbe etc. din cărțile bibliotecii. Elevii vor reproduce. Se va face o mică discuție asupra subiectului, — discuția va fi absolut liberă — învățătorul va interveni numai pentru clarificări, atunci când va fi cazul. În alte ore de șezători vor citi elevii — eventual vor spune din cece știu ori au citit ei — mai ales dintre cei ce se vor anunța de bunăvoie.

După șezătoare se vor împărți cărți din bibliotecă.

Mai târziu se vor citi cărți de științe naturale, de geografie, istorie, cărți de ed. fizică etc. cari sunt în strânsă legătură cu materialul din cărțile lor.

În modul acesta elevii se vor strădui fiecare să ajungă la citit, ori să reproducă cece el a prins din vre-o carte din bibliotecă.

E bine ca odată la lună ori odată la 2 luni să se țină și câte o șezătoare mai mare — unde să asiste ca invitați frații mai mari, rudele ori părinții elevilor. — Aceste șezători vor avea un program mai vast cu declamări, coruri etc.

În clasele superioare programa de muncă se va mai completa. — Aci șezătorile vor fi în legătură cu diferitele asociații formate de elevii cl. V. VI. VII. ca societatea de lectură, asoc. de binefacere, de ajutoare, cooperative școlare etc.

Membrii acestor asociații vor aranja și șezătorile săptămânale după bunul lor plac, chiar și programa pentru șezătoarea cea mare (lunară) se va întocmi de membrii acestor asociații (membrii sunt toți elevii claselor superioare și în unele cazuri pot fi și cei din cl. III și IV). Și aci învățătorul

va supraveghea numai și va contribui din caz în caz cu sfaturile sale.

Acolo unde s'au mai ținut asemenea șezători, elevii vor fi pe deplin inițiați în aranjarea lor.

Iată d. e. cum au procedat elevele din asociația «Drapelul» din cl. V. VI. VII. a școlii prim. din Jibou la aranjarea unei șezători mai mari ținută la 6 Martie a. c. :

Cu două săptămâni înainte s'au ales dintre cele mai bune 2 eleve încredințându-se cu câte o lucrare din ceceae dânsese au cetit și le-a plăcut mai mult. Eleva Covaciu Emilia din cl. VI. și-a ales subiectul «Munca și cei mai de seamă oameni ai muncii», Roman Iulia cl. VII. «Viața și suferințele soldaților în războiu».

Prin alegerea acestor subiecte, am constatat, că eleva Covaciu cetind cărțile din bibliotecă a fost mai bine și mai mult influențată de conținutul cărții «Oameni celebri», iar Roman Iulia a rămas mai mult impresionată din ceceae a cetit în cartea «Viața în război».

Eleva Katz Berta s'a angajat să cante «Doina», și Fodor Maria cl. VI. «Bătrânii;» o elevă din cl. VII. cu declamarea unei poezii, iar una cu declamarea unei fábule.

În ziua de 6 Martie a. c. Silaghi Rozalia din cl. VII. care e și președinta asociației «Drapelul», conform programei, prin cuvinte simple — arată străduințele ce se depun de către învățători pentru luminarea elevilor și scopul șezătorilor, ce se țin la această școală, mulțumind lor cari sunt de față, anunță programul și declară ședința deschisă.

La această șezătoare au luat parte și elevii claselor III. și IV., întreg corpul didactic și președintele comitetului școlar Alex. Comșia care a fost invitat de către eleve.

Am rămas satisfăcuți de conferințele celor două eleve. Nimic n'a rămas neatins și nerelevat. Ne-a mișcat însă sufletul și simțul cu care elevele și-au cetit lucrările.

Cântările au fost executate foarte bine asemenea și declamările.

La discuția asupra lucrărilor au luat cuvântul mai multe eleve. — S'a discutat despre munca elevilor în școală, despre munca agricultorilor, a meseriașilor, a scriitorilor, savanților și soldaților etc. ajungându-se la rezultatul, că munca înalță pe om — și că fără muncă nimic nu se poate realiza. — O

singură observație s'a adus elevei Covaciu referitor la lucrarea sa și anume când a descris turnul Eiffel care s'a făcut prin munca oamenilor harnici — s-a exagerat înălțimea lui.

După ce s'au anunțat conferențiere pentru șezătoarea viitoare, Dl Președinte al comitetului școlar — laudă diligența elevilor și le mulțumește pentru dragostea cu care au îmbrățșat acest ram de activitate școlărească.

Pentru ședința viitoare se vor executa coruri pe 2 voci și jocuri naționale.

Săptămânal șezătorile vor fi mai scurte și cu program mai redus. E de dorit să se facă discuții asupra proverbelor și zicătorilor, asupra doinelor și cântărilor noastre etc.

Pentru ca șezătorile să fie cât mai reușite, este neapărat de lipsă, ca elevii să fie deprinși a ceti mult și cât mai multe cărți din bibliotecă, atât pentru sine cât și pentru alții.

Educația este sinteza vieții, ea este o totalizare de deprinderi bune și active.

Aceste deprinderi active formează temelia educației. Prin interesul ce-l vom manifesta noi învățătorii față de aceste șezători, prin dragostea cu care vom ști povesti elevilor — prin răbdarea cu care vom asculta și noi cele spuse de elevi, vom face școala de sub conducerea noastră interesantă și activă. Elevii se vor deda a ceti cărțile din biblioteca școlii; fără aceasta dedare învățământul nu poate progresa.

Cunoștințele câștigate de elevi prin citirea cărților din bibliotecă vor putea fi aplicate nu numai cu ocaziunea șezătorilor, ci chiar la lucrările de clasă și răspunsurile lor din diferite materii și la lucrările practice și de gospodărie.

Am credința că această cărare arătată de mine, prin munca desinteresată a fraților colegi se va lungi și largi ca astfel cu timpul să se poată străbate tot mai ușor în câmpul culturii noastre, pentru a scoate la lumină și a îndepărta mărăcinii de pe locurile, e necesită atâta curățenie și lumină.

Jibou, la 29 Martie 1932.

Dumitru Ilea
dir. școlar.

Culturalizarea poporului

Inițiativa oricărei acțiuni întreprinse, pentru binele poporului, este bine primită. În preocupările noastre, să între în primul rând populația satelor noastre, pe care cu durere o vedem sufocându-se în atmosfera inficiată a materialismului și hărțuită de politicianismul semănător de zizanie. Populația satelor, nu mai e cea dinainte de războiu: o sfășie cerțele, obiceiurile rele, o sărăcește luxul și o demoralizează pilda rea a satelor. Poporul nostru, în urma războiului mondial, a devenit sceptic, în loc de a fi încrezător. Gluma, atât de înrudită cu sufletul său, a schimbat-o în murmur și satiră caustică. Poporul nu mai știe povesti, râde și petrece frumos, ca odinioară. Poporul nostru nu e fericit.

Noi factorii școlai, avem menirea să întreținem viu contactul între popor și între toți intelectualii satelor, cărora ne revine, în primul rând, sarcina să ne ocupăm mai de aproape și să scoatem la iveală: greșelile, scăderile, frumsețile și energiile poporului, în așa formă ca să-i facem mai frumoasă și plăcută viața, mai suportabil traiul. Să-l facem să înțeleagă, că grijile apăsătoare ale luptei pentru existență, dacă nu sunt îndulcite, prin desfătări inobilitoare și înviorătoare de spirit, devin otravă ucigătoare. Afară de aceasta, să mai contribuim cu modestele noastre mijloace între popor și cu cultivarea gustului pentru teatru; căci cine joacă o piesă: citește, judecă, simțește și se înobilează; cine ascultă la reprezentații: învață, se înțelepțește și se cultivă. Să alegem piese în care se combat viciile, ca: ura, invidia, lingușirea, minciuna, egoismul etc.

Dacă vom fi înțeleși, noi vom fi cei mai fericiți. Dacă nu ne vor înțelege, să persistăm mai departe în propusul nostru, ca să ne facem înțeleși. Tot prin

acțiunea noastră, să lățim și moralitatea, prin învățături, fiind și noi, membrii corpului didactic chemați în progresul acestei datorințe.

Deocamdată stăm și noi încă, la mijloacele pentru ducerea la bun sfârșit a întreprinderii noastre. Suntem încă la începutul începutului, dar am plecat la drum și sperăm că munca nu ne va fi zădarnică.

Petru Varhianoschi

inv.

GOETHE

(Viața lui)

Fiecare națiune civilizată își are pe marii săi, cari, prin geniul lor deosebit, influențează, ceva mai mult, schimbă cu totul ideologia întregii națiuni, fie pe terenul literaturii, filozofiei, pedagogiei, politicei sau altor științe. Produsul intelectual al acestora formează comoara culturii națiunii respective. Un geniu este al națiunii sale propriie, până când activitatea lui intelectuală se extinde în sfera de cultură a acestei națiuni, până când spiritul lui are influență numai asupra activității intelectuale în marginile patriei sale propriu zise.

Dacă spiritul unui geniu trece peste granițele țării, peste cadrul culturii naționale și ideologiei poporului său, influențând spiritul și cultura omenirii întregi, atunci acest geniu nu este numai al națiunii sale propriie, ci este și al omenirii, căci roadele inteligenței sale extraordinare hrănesc cultura tuturor națiunilor. Un astfel de geniu este mândria națiunii sale care l'a născut și este cinstitul, mai mult, adoratul omenirii întregi pentru darurile sale intelectuale, prin care a îmbogățit cultura universală. Acești oameni sunt genii universali dintre cari este și Goethe.

Un popor se cinstește pe sine însuși, dacă cinstește pe marii săi. Omenirea își preface cultura, dacă se reamintește de cei cari prin mintea lor au contribuit la această cultură.

În acest an se împlinește un veac dela moartea marelui poet și filozof Goethe și întreaga lume civilizată se reamin-

tește de el, îl serbează cu entuziasm și-i admiră talentul aproape supranatural, care a produs atâtea opere minunate.

Revista noastră pedagogică-culturală va consacra și ea câteva rânduri acestui mare fiu al omenirii.

Johann Wolfgang Goethe s'a născut la 28 August 1749 la Frankfurt a. M. Tatăl lui era consilier ministerial, un om strict, pedant, cu o învățătură multilaterală. Mai aproape de sufletul copilului a stat mama lui, cu un sentiment senin, plăcere de traiu, având mare interes de orice viață spirituală. Studiul lui inferior, primit chiar dela tatăl lui, nu era tocmai metodic. Sufletul lui sensibil era mult influențat de împrejurările externe de atunci: încartieruirea Francezilor, teatrul francez, faptele lui Frederic cel Mare, încoronarea împăratului Iosif II. și în general, spiritul secolului. În vârsta de 16 ani, începe cu studiul superior la universitatea din Leipzig. După dorința tatălui, studiază dreptul, pentru care însă nu simte mare atracție. Goethe merge pe drumul aplicării lui firești, amăsurate spiritului tânăr, căutând drumul vieții libere: societatea omenească, arta și natura. După 3 ani s'a îmbolnăvit și a fost silit să petreacă un timp de 1 $\frac{1}{2}$ an acasă, în care timp, o prietenă a mamei sale, o doamnă foarte religioasă și cu învățătura înaltă, a influențat mult pe tânărul Goethe. După acest timp, îl găsim la universitatea din Strassburg, care a fost de o mare însemnătate la dezvoltarea puterilor sale spirituale atât în facultatea sa, cât și în poezie.

Aici s'a făcut om, poet și avocat. Liricul Herder îi îndreaptă sufletul poetic spre poeziile populare, la Ossian, Shakespeare etc. Frumoasele exemplare arhitecturii gotice din Strassburg îi stârnesc sentimentul estetic. Relațiunea lui de amor cu Friederika Brion a produs poezii minunate. După dorința tatălui, s'a stabilit ca avocat la Frankfurt. Călătoria lui la Rinul și noile relații cu persoane distinse, sporesc activitatea lui lirică. În anul 1774 s'a logodit cu Elisabeta Schönemann, în poeziile lui «Lili» numită, însă, desfățuirea părinților precum și cunoștința lui pură: că are să meargă pe un alt drum, mai liber, n'a lăsat ca aceasta relație să ducă la căsătorie. Acest fapt a produs lupte mari în sufletul lui și numai prin o schimbare radicală în viața lui, a putut s'o uite.

În anul 1775 a fost invitat de principele Carol August din Weimar la reședința sa, unde s'a și stabilit, trăind în

prietenie intimă cu principele, făcându-se mai târziu funcționar de stat și sfetnic principelui. Goethe are legături cu cercurile cele mai înalte și culte (Wieland, Herder etc.). Puterea lui poetică se dezvoltă într'una, însă, nimeni n'a putut să contribuie atâta la aceasta dezvoltare și în general, la formarea unui spirit aproape supranatural, ca D-na Charlotte Stein, care a fost inițiată în taina operelor sale poetice și științifice. Spiritul lui se urcă tot mereu în sfera idealelor, în regiunile transcendente și era deja aproape de culminație. Goethe vrea să iasă din Weimar, cel puțin pe un anumit timp. Caută alte împrejurări, care să scoată din fantazia lui puterile și ideile adormite încă. Goethe, îngăduind vechei lui dorințe de a vedea patria frumuseților naturale: cerul albastru peste valurile eterne, flora tropică cu mirt și păduri de lămâi și portocali, călătorește la Italia. Un an și jumătate a stat în orașele cele mai însemnate și frumoase, în operele de artă cele mai bogate ale Italiei.

Privirea monumentelor antichității clasice, a naturii în toate bogățiile ei, a vieții acestui popor, a umplut sufletul lui sensibil cu chipuri și impresii noi și frumoase, într'aceste împrejurări a scris lucrări miunute: Iphigenia, Egmont etc. În acest timp, părerea lui universală a suferit o schimbare radicală. Locul ideilor din Strassburg și Weimar îl ocupă definitiv antichitatea clasică cu toată liniștea și seriozitatea ei, cu simplele ei frumuseți de formă și adâncimile gândirii.

Ajungând acasă, Goethe a trăit retras și a prelucrat materialul, strâns în Italia. La 1788 s'a căsătorit cu Christiane Vulpius, care ia asigurat o viață familiară fericită. În acest timp s'a ocupat mai mult cu studiul științific, activitatea lui poetică s'a reînceput iarăși, după ce a făcut relațiuni de prietenie foarte intime, cu poetul Schiller. S'au găsit cei doi poeți geniali în sfera muzelor. ca să fie inspirat unul de altul, la o muncă și mai rodnică pe terenul literaturii și filozofiei. La Goethe se observă bogăția, adâncimea și puterea firei sale, la Schiller însă, puterea intelectuală înaltă pentru a da o formă intelectuală rezultatelor naturii. E fără seamăn în istoria ca doi genii diferiți, în truda lor după scopul cel mai înalt, își ar fi unit cea mai mare puterea lor cu aceeași sinceritate stăruință și capabilitate. Moartea lui Schiller a cauzat în viața lui Goethe o lacună mare, care nu s'a mai putut umplea,

amărându-i restul vieții. Dela această dată, Goethe se retrasă în singurătate, tocmai atunci, când gloria lui a ajuns la culminațiune în întreaga lume civilizată.

Neatins de evenimentele vieții, trăiește studiului său și familiei. În acest timp pierde pe iubita lui soție la 1816 și pe singurul lui fiu August, la 1830. Se consacră mai mult filozofiei scriind «*Dichtung und Wahrheit*» (Poezia și adevărul) o capodoperă artei prozaice, în care se înfățișează viața marelui poet, până la 1775. Toț în aceasta perioadă se termină opera lui cea mai mare și în veci nemuritoare, la care a lucrat întreaga sa viață, începând în timpul din Strassburg: Faust. Cu aceasta poemă filozofică, care este o mărgăritare literaturii universale, s'a isprăvit misiunea acestui mare fiu al națiunii sale și al omenirii întregi. La 22 Martie 1932 și-a redat sufletul cel nobil Creatorului său. Ultima vorbă-i era: «Mai multă lumină!»

Invelișul acestui mare suflet se odihnește lângă cel al iubitului său prieten Shiller, în cavoul principelui din Weimar.

BCU Cluj / University Library Cluj
(Va urma.)

Gheorghe Tihanyi Iusset

inv. dir. Urziceni.

Cuvânt de deschidere,

(rostit de către Dl Nicolae Căprar, președintele subsecției plasei Crasna, în ședința de primăvară, ținută în 5 Apr. 1932.)

Onorată Adunare! Iubiți colegi!

Asistăm la un proces de distrugere morală și socială. Școala noastră primară a ajuns în stare de mizerie, o stare ce va fi trecută cu litere de lacrimi, atât în istoria învățătorei, cât și a învățământului românesc. Școala care sădește simțământul patriotic, care înfiltrează devotamentul dinastic, care ne propagă cultura, continuă a se distruge, cu încetul, dar sigur.

Să luăm pe rând factorii cari compun această școală și să analizăm mizeria în care au ajuns și soarta care îi așteaptă.

Primul factor este învățătorul, despre care ași putea zice că este însăși școala, pentru că nici nu se poate pronunța cuvântul școală fără a-ți închipui lângă zidul ei dărâmat și pe bietul învățător, îmbrăcat cu pardisiu ros de dinții vremurilor și cu ghetе jumătăți — cari îi amintesc timpuri mai fericite — în gerul cel mai grozav al iernei. Că într'adevăr noi învățătorii suntem factori așa de importanți, s'a recunoscut în toate vremurile. Fie la solemnități, fie la cerșetorii politici și electorali, ni s'a spus atâtea cuvinte de laudă, ni s'au dat atâtea epitete frumoase, că nici nu mai avem unde le încărca pe noi. Ni s'a spus: «Voi învățătorii sunteți cei mai de preț misionari ai țării», «Voi sunteți apostolii neamului», «Voi sunteți luminătorii satelor», «Voi purtați numirea pe care încă numai Hristos a mai avut'o — iar noi simțim că suferim și așa chinuri, încât mai mari, numai acel Hristos a suferit.

Cu vorbe dulci, cu figuri frumoase, cu stil elegant, atâția și atâția au măgulit naivul nostru suflet și noi bieții credeam că considerația importantă ce ni se da prin vorbe, ni se va da și prin fapte. Și nu s'a dat nimic, respectiv numai ni s'a promis, dar ceea ce ni s'a promis ni s'a asigurat și prin lege, ca pe urmă să nu ni-se dea niciodată.

Legea învățământului primar din 1924 ne asigură multe și frumoase privilegii d. ex.: Concediu în caz de boală pe un anumit timp cu salariul întreg; dreptul familiei la salariul întreg și toate avantajile de cari s'a bucurat mai înainte, timp de 6 luni după moartea învățătorului; apoi gradele în învățământ ca o recunoștință a muncii depuse și o remunerație a activității dezvoltate.

Dar legea care asigură drepturile noastre nu s'a respectat și nu se respectă, ba chiar Dnii miniștrii au găsit de cuviință să taie din ea în fiecare zi câte-o bucățică. Și acum am ajuns și în așa stare că dacă te îmbolnăvești n'ai cu ce te căuta; dacă mori, ai tăi n'au cu ce te îngropa; iar dacă mai trăiești, n'ai ce mânca. Toate aceste nu sunt de ajuns pe calvarul suferințelor noastre. Salariul de mizerie, care se numește răsplata muncii gigantice ce o depunem, nu-l primim aproape cu jumătățile de an. Zăcem în cimitirul suferințelor, murim de foame. Corpul ne este degerat de frig, plămânii plini de bronșită, stomacul istovit de rosăturile și tăeturile

foamei. La stânga și la dreapta, unul se aruncă sub roatele unui tren, căutând dreptatea cerului; altul se trezește într-o casă de nebuni, după ce s'a hrănit mai mult timp cu mălaiul din traista elevilor săi. Iar altul moare de foame cumplită la care l-a dus neprimirea salariului de mizerie știe D-zeu de câtă vreme. Și nu e unul, nu-s doi de aceștia; sunt mulți!

Între astfel de împrejurări, de multe ori îți vine a crede, că concepția ce ne animă încăpăținarea de a sta la datorie chiar morți, de a ne jertfi pe altarul națiunii, ai cărei conducători nu mult își bat capul de soarta noastră — este o utopie.

Signalul S. O. S., signalul de alarmă al pericolului se aude azi din pepturile tuturor învățătorilor. S'au ținut congrese, se scrie prin ziare, am cerut intervenția parlamentarilor noștri să facă demersuri pela minister, să facă interpelări în parlament, ceea ce au și făcut, dar strigătele noastre pretutindeni s'au lovit de urechi surde; în cel mai bun caz ne-au plătit cu promisiuni și acreditive, cari n'au mai sosit pela Adm. financiară, sau și dacă au sosit, s'au dat altora și nu nouă.

În timpul mai din urmă când un parlamentar de-al nostru a mai bătut pela ușile ministerului de finanțe, i s'a spus că să fim pe pace și să sperăm că «crește colțul ierbei.»...

«Să-i răsplătească D-zeu că-i bun și mare!»

Ar trebui să ne căutăm un alt mijloc de luptă și de acțiune pentru susținerea și apărarea drepturilor noastre mereu nesocotite, un mijloc mai eficace și cu mai multe posibilități de garantare a isbândeii. Suntem un corp puternic al cărei sgomot ar avea un răsunet adânc, când ar fi nevoie de o demonstrație în masă, dar dorim — deocamdată — să ne cerem drepturile exclusiv numai pe cale pacinică. Neplătindu-ni-se salariile la timp și lăsându-ne să ne sbatem în mizerie în care ne aflăm, se săvârșește un atentat odios contra moralului nostru, un atentat care va dăinui cât noi vom tolera, căci poate va fi nevoie să ne spunem și noi cuvântul cândva în așa mod ca să fim ascultați și înțeleși.

Dar nu numai învățătorii ne aflăm în starea aceasta mizerabilă, ci și școala. Edificiile școlii rurale cu întreținerea lor au ajuns într-o stare de deplâns. Școala primară — în ce privește întreținerea ei materială — este pusă în sarcina comunelor, ale căror finanțe, în urma bunei voinți a gu-

vernanților și a dezastrului economic, au ajuns în stare de faliment. Nu mai au parale — pentru școală nici un bănuț. — Pentru ca bunul mers al învățământului să nu fie împiedecat am făcut tot posibilul, am împărțit puzderia de leafă cu școala.

Am redus rația de hrană și îmbrăcăminte, a noastră și a familiei, ba ne-am băgat și în datorii, am reparat și am curățit edificiile școlare, le-am prevăzut cu combustibil, registre și toate cele de lipsă pentru bunul mers. Acum mulțumită celor ce ne poartă grija, am ajuns și noi în stare de faliment. Nu mai avem ce împărți cu școala, dar nici posibilitatea de a ne îngloba mai adânc în datorii, pentrucă ne-am pierdut creditul pe piață cu desăvârșire. Desperarea noastră a ajuns culmea, ca și a soției lui Iov când a zis: «Blastămă-ți pe D-zeul tău și apoi mori».

Nici aceasta nu e de ajuns; nu e destulă mizeria noastră și a școlai. Urmează pe anul viitor o îngrijorare și mai mare: Manualele didactice și rechizitele școlare pentru elevi. Până în anul 1928—1929 când suta de kg. de grâu era 800—1000 Lei, un vițel 4—5000 Lei, un purcel 5—600 Lei, iar câștigul zilnic al unui ziler 100—120 Lei, și mai bine, țăranul cumpără ușor cele de lipsă pentru copilul de școală. Astăzi produsele agricole și tot ce are țăranul de vânzare, au scăzut în preț cu 60—80%, zilerul nu câștigă nimic, iar tot ceea ce are de cumpărat își menține prețul de pe vremea inflației, tot așa și cărțile școlare. Țăranul nu mai e în stare de a cumpăra nici chiar niște opincuțe pentru-bietul copil de școală, ci-l ține acasă desculț pe vatră și nu-l poate trimite la școală, decum să-i cumpere și cărți, etc. Deja în anul școlar prezent am ajuns că o mare parte din copii de școală n'au mai avut cărți. Am văzut și școală că jumătate elevii n'au cărți, iar cei ce au, câte cărți de atâtea feluri, de atâtea ediții și de atâtea autori, cum au rămas din vremuri mai bune. La ceea ce va fi pe anul viitor în chestiunea cărților, nici nu-i bine să ne gândim. Acum D-le învățător poftim și fă școală în edificii murdare, cu geamurile sparte și fără pic de foc, iar tu flămând și gol ca vai de capul tău. Amar ăe tine școală românească — cum ai ajuns copilul nimănui!

Iubiți colegi... Să scuzați că am deraiat din cadrul unei vorbiri de deschidere, a unui salut colegial, dar ne este prea plină inima de amar și a trebuit să vărsăm puțin din

el; și nu am făcut-o cu intenția de a ne răzvrăți contra cuiva, ci pentru a căuta mijloacele cari ne-ar îngădui să ne asigurăm pâinea cea de toate zilele și de a atrage atenția celor în drept asupra școalei, care se află pe marginea prăpastiei. Dar și până ce strigătele noastre de alarmă vor pătrunde odată în urechile celor către cari ne adresăm, noi nu trebuie să capitulăm.

Eroismul de care am dat dovadă în atâtea timpuri grele, eroismul care face mândria și gloria noastră, trebuie să ne stăpânească și acum. Să stăm la datorie mai veghetori ca ori când, să împedecăm ruina totală a școalei. Trebuie să susținem cu sufletul nostru zidurile ce sunt gata a se dărâma. Să reclădim școala de odinioară din sfărâături, acolo unde ruina nu s'a putut împedeca. Până astăzi am fost slujitorii școalei, iar de azi să fim mântuitorii ei.

Crasna, la 5 Aprilie 1932.

Președinte:
Nicolae Căprar.

„Porolissum“ ...

O singură amintire care va rămânea vie în eul meu, ca unul ce am petrecut câțiva ani, în apropierea locului unde Romanii își aveau o mică fortăreață care servia ca un loc de supraveghere provinciei lor, și totodată ca și capitală Daciei Porolissensis, este locul numit „Porolissum“.

Spre răsărit-miazăzi de comuna Moigrad, își ridică majestos culmea sa rotundă dealul Măgura. Mă voiu opri puțin la acest deal, căci felul clădirii sale plastice, acoperit în parte cu pădure și stufiguri, îți desfășoară priveliști dintre cele mai poetice. De acest deal se leagă o mulțime de legende, că ar fi servit ca pivniță pe timpul așezării Romanilor în aceste locuri și suferind o prăbușire înăuntrul său, ar fi îngropat o mulțime de lucruri valoroase, ș. a.

Insemnătatea de măreție pentru acest deal este mulțimea obiectelor găsite pe el ca: bani, oale, cer-

cei, mărgele și pietre cu diferite inscripții latine, cari dovedesc că aceste plaiuri erau locuite cândva de viteazul popor Roman. În acest deal se mai observă o deschizătură în forma unui bazin și care ar fi servit ca scaldă. Dar, să nu mă pierd prea mult cu astfel de legende, ci să trec la însăși titlul subiectului.

Știm, că Dacia pentru ușurarea administrației financiare a fost împărțită în două părți: Dacia superioară și Dacia inferioară. Sub Marcu Aureliu Dacia superioară fu împărțită iar în două părți: Dacia Porolissensis cu capitala în Porolissum și Dacia Apulensis cu centrul în Apulum. În fruntea acestor sub-împărțiri era numit câte un funcționar, care se îngrija de incasarea impozitelor. Din capitala Daciei Porolissensis — din Porolissum — pleca pe culmile Meseșului un drum întărit cu turnuri de pază, pentru a o lega cu celelalte legiuni Romane care-și aveau lagărul în orașele: Napoca, Potaissa și Apulum. Alături de Porolissum era pe atunci o pădure frumoasă numită Druia, care-ți desfășura cele mai pitorești priveliști. În aceea pădure se făcea serviciul divin, oficiat în mai multe părți. Dorul de îmbogățire a altora, precum și dorul românului de a răpune totul, a ruinat complect aceea pădure, rămânând doar unde și unde câte un mic măcăniș ca o pioasă amintire.

Acest vechiu Porolissum este vizitat din când în când de câte o persoană, pentru mulțimea obiectelor ce se mai găsesc ca: bani, cercei, mărgele, oale, ș. a. Textul inscripțiilor de pe obiectele găsite este o vie dovadă, că locul a servit ca fortăreață Romanilor. În zidul cetății mai era o pivniță pătrată, înăuntrul căreia ar fi îngropate o mulțime de vinuri.

Și azi locuitorii comunei Moigrad și acelora din împrejurimi întrebuințează cărămizile găsite acolo, fiind foarte trainice. Într'o parte afară de zidul adevărat al cetății, se află un loc pătrat, care ar fi servit ca cimitir, dovadă fiind mulțimea oaselor din craniul și scheletul omenesc ce se găsesc.

Astăzi, locul preamărit de predecesorii noștri, e ruinat de vremuri, lăsându-ți o impresie bizară, văzând cum se uită plaiul strămoșilor noștri.

Toate aceste comori ale noastre puțin interesează lumea. Totul pare a fi uitat. Mărăcinișul a învins hărnicia omului de aici! Doar, prin câteva locuri de-și mai prelinge stropii de apă câte un izvor, și care spală în revărsarea sa prundișul lăsat de vreme și atunci prin acel loc observi întâmplător câte un bănișor cu inscripția „Iulia Augusta“.

Zidul vechei clădiri se observă bine și azi. Se crede că locul ar reclama ceva săpături, unde sigur s'ar afla multe lucruri de valoare și cari ar forma cu atât mai mult la tezaurul culturii noastre prezente. Aceste plaiuri atât de plastice, doar vara de mai sunt cercetate de câte o persoană mai dornică de a releva umanității comorile cari zac ascunse și uitate de toți în pământul nostru românesc.

Părăsind aceste ținuturi pentru o clipă, o mulțime de figuri proeminente deceniilor trecuți îți apar înaintea. Parcă trăești timpul de atunci al vechilor strămoși cari ne-au glorificat istoria neamului. Coborând dela Porolissum, spre satul Moigrad, pe un drum făcut la întâmplare, ajungi la răscrucea drumurilor ce duc spre Zălau, Brebi și Mirșid, rămânându-ți o amintire neuitată locul vizitat și rămânându-ți doar fantoma acelora, cari l'au locuit.

Așa se pierde locul de mărire al predecesorilor noștri! . . .

Sav Gheorghe.

Oamenii mari ai Sălajului

Un cuvânt

Cetind istoria Neamului românesc «Te'nfiori adânc și tremuri» (Măteescu) cunoscând «Prin cât amar și nevoi, am trecut sărmani de noi» (Dulfu).

Existența neamului nostru cu toate caracteristicile lui: limbă, credință, port, obiceiuri, etc. a fost pusă la grele încercări. Ceace ne-a menținut ca națiune în vitregia acestor vremuri a fost o conștiință care zace în fiecare Român, conștiința națională. Cine s'a lăsat să i se fure această conștiință națională, i s'a furat totodată și numele de Român. Asupritorii Neamului au căutat să întunece în noi această conștiință atentând la demnitatea națională: negând continuitatea elementului roman în Dacia, obârșia din neamul latin, etc., etc., când pământul Ardealului le-a grăit contrarul, ne-au dedus origina din tâlhari din temnițele Romei căutând, în sfârșit, pe toate căile înstrăinarea Neamului dela leagănul originii și aspirațiunilor sale glorioase. Sufletul românesc refractar unor astfel de tendințe a nimicit orice eficacitate a teoriilor lor, atunci au venit cu asupraea din cale afară de grea, de care Românul adevărat, cu lacrimi în ochi își aduce aminte.

Marele Dumnezeu, în bunătatea sa nemărginită, a ridicat atunci din mijlocul acestui Neam oameni aleși cari au alimentat în suflete focul dragostei de neam, ținând trează conștiința națională, uneori isbucnind în acte, cari au atras admirația lumii.

În aducerea aminte și în cetirea memoriei lor, stă dovada unei trainice conștiințe naționale, de care nu ne putem dispensa nici azi și niciodată. Vânturile din trei părți a lumii sună a pustiu. E timpul să ne înfăptuim din eroismul marilor noștrii înaintași, patrimoniul național.

Îcoana vie a vieții și faptelor lor va străluci în

mijlocul acestui veac răutăcios plin de ură, risipă și imoralitate, luminându-ne inimile spre calea vieții adevărate.

Sălajul nostru a contribuit, ca puține alte județe, cu misionari și mucenici la înfăptuirea idealului național.

Amintirea multora din ei doar câteva cronici bătrâne o mai păstrează, în cunoștința cărora puțini din noi sunt, câteva legende ne amintesc despre alții și aproape nimic despre ceilalți. Noi cari ne bucurăm pe urma apostoliei lor, avem sfântă datorie să-i scoatem la iveală așa cum au fost. Să dăm, ca început, câteva schițe sumare asupra vieții și activității lor, apoi fiecare coleg să contribuie cu cercetările lor în jurul acestor schițe. Prin aceasta vom eterniza memoria lor, înscriind o pagină în istoria Neamului, pe care ei și-au scris-o de mult. De viața unora dintre ei se leagă acte mari, sbuciumări, lupte din trecutul istoric și politic al Ardealului.

E păcat să le întunecăm acestia.

E păcat, a cărui pedeapsă o suportăm în parte. «Vrem Ardealul fără Ardeleni», este concluzia în care se rezumă bună parte din activitatea «unora». Pentru că, Doamne sfinte, noi n'avem un trecut atât de glorios ca al «lor» și drept urmare noi Ardelenii nu suntem tot atât de buni «Români» ca «ei». Explicația clară a surghimului ce ni se face și astăzi: 13 ani și mai bine, dela Unire.

Eu cred că desgropând ceva din trecutul atât de sbuciumat o parte din comoara de glorie a Ardealului, vor vedea și acei frați, că deși soarta ne-a fost mai vitregă, Ardelenii s'au dovedit a fi totatât de buni Români, luptând atât cât ei pentru idealul național, dacă nu mai mult, căci de aici le-a pornit «lumina».

Și cine știe dacă nu vom contribui cu ceva la amuțirea unor astfel de patimi și la desăvârșirea aceluia ideal național.

Ardeleanu I. S.

CRONICA

Hristos a înviat!

După întunec vine lumină. După suferințe deplina biruință.

Să ne aducem aminte cu sfințenie și umilință de suferințele Domnului nostru Isus Hristos.

Să privim la crucea Domnului Hristos! Când se lupta Mântuitorul lumii mai crâncen cu durerile morții, când a fost restignit între cer și pământ; când chinurile nu mai aveau hotar; când înjurăturile jidovilor nu mai aveau sfârșit, Domnul Isus s'a rugat pentru dânșii, zicând „Părinte, iartă-le lor păcatul acesta, că nu știu ce fac”.

Iubirea lui Isus față de neamul omenesc a fost fără limită. Da, căci El, a iertat păcatele oamenilor lui Iuda, celor ce l-au batjocorit, hulit, chinuit, celor ce l-au încoronat cu cunună de spini, și în sfârșit, l-au restignit pe cruce.

Isus Hristos, ca cel mai mare învățător, a dovedit cu vorba și cu fapta, că e trimis de Dzeu, pentru luminarea tuturor popoarelor din lume, pentruca să-i chieame la mântuire și fericire. Iar, când a văzut terminată opera Sa dumnezească a mântuirii, și-a întors privirea către sfântul și iubitul său învățacel Ioan, zicându-i „Iată Mama-ta”. Iar

către sfânta Fecioară Maria, zice: „Iată, fiul tău”.

A treia zi a înviat din morți, căci a avut putere dumnezească, fiind Fiul lui Dumnezeu.

Dreptatea dumnezească a biruit păcatul, înșelăciunea, și ura.

Și noi, învățătorii umiliții ai neamului nostru românesc, batem drumul lung în viață, pentru deșteptarea, luminaarea, binele și înflorirea poporului, privind totdeauna cu dragoste și încredere la farul luminător arătat și pus nouă de cel mai mare învățător: Isus Hristos.

Isus, cu viața Lui sfântă, cu minunile săvârșite în viață și cu învățăturile pline de adevăr, a dovedit pe deplin, că este Fiul lui Dumnezeu, și că a venit în lume, să învețe pe oameni, să-i lumineze, să-le arete calea mântuirii și să poată suferi nevinovați pentru mântuirea neamului, omenesc.

Ziua învierii, să ne luminăm popoare.

Hristos a înviat!

Ioan Toduțiu.

— **Vrem cozonaci?** Fecundul romancier și ziarist, D-l Cezar Petrescu, într'un articol de ziar in care se desvăluie mentalitatea celor che-

mași să ne recunoască dreptele revendicări, ne numește și pe drept cuvânt, că din apostoli am devenit martiri.

Dacă articolul n'ar fi fost semnat de omul căruia îi purtăm o deosebită considerație, nici nu ne-ar veni să credem că sunt adevărate cele relatate. Se spune că unul din cei aleși, să ne guverneze, luați bine de seamă, ar fi zis:

— Dar, D-le, n'or fi vrând dascălii să-i hrănim cu cozonaci? Ciudată întorsătură a lucrurilor!... După ce în trecut ni s'a spus:

— Un milion de lei de-l voi găsi, acela nu-i pentru dascăli, am ajuns să ni se spună că voim să ne hrănim numai cu cozonaci! Fără să voesc mă cuget la cei 70 parlamentari dascăli excluzând doar pe dnii Haneș și D. V. Toni, și câțiva cari au îmbrățișat cu toată căldura această problemă. Restul n'a făcut nimic, pentru sprijinirea corpului didactic.

Nici că se poate o mai mare nepăsare, nu putem să o calificăm. Dacă toți suntem astfel atunci, ne merităm soarta și se face rău că nu suntem mai constrânși și nedreptățiți!

De patru luni n'am primit leafă!... Invățătorilor tineri—și tocmai lor—li-s'a dat suma cea mai microscopică!... Înțelegem greul țării, vedem con-

tribuabilul că nu mai are cu ce-și cumpăra o luminare pentru ca să-și lumineze casa în serile de iarnă și ducem jertfa dacă se cere, dar s'o ducă toți! Cei mari au fost plătiți la zi, iar noi n'am primit 3—4 luni din anul trecut pentru cari vom primi mult probabil — un bon. Sau să ni-se dea și nouă, sau să restituie și dânsii ce au încasat.

Apoi, dacă aceasta, se numește dreptate să mă jerte Dumnezeu!!... Și suntem atât de departe de legea Manoilescu, totuși vom ajunge odată aici, însă de noi depinde. Așteptăm ordinul conducătorilor asociațiilor din țară și vom fi la datorie!...

— Însă nu pot înțelege un lucru:

— De ce tocmai învățătorii, dintre toți slujbașii statului sunt cei mai neîndreptățiți? Dacă nu-i nevoie de ei, dacă cultura nu-i necesară; să fie concediați în masă și să se închidă toate școlile. Ori dacă nu, să se termene odată cu această târăgănare, să nu fim jinuți într'o stare încordată de nevoi, în atâtea suferințe și să fim încadrați conform legii, care numai în ceac ne privește pe noi nu se respectă, par'că într'adins, ca să se adeverească zicala:

— Pentru unii mumă iar

pentru alții ciumă! De durerile noastre nu vrea să audă nimeni și nici nu ne sunt cunoscute. Nu numai că n'avem ce mânca și îmbrăca, dar ni se sting toți ai casei, anemici până la unul. Nu ne putem crește vlăstarele, așa cum ar trebui și nu putem face față nici celorlalte cerințe sufletești.

Vom deveni cu timpul niște umbre și niște înapoiași în cece privește progresele științei. Toate partidele politice, în cele mai multe cazuri se încred în noi și totuși niciunul nu se gândește serios la mizeria noastră

Văzând această nepăsare m'am gândit într'o seară la o nebunie: la un partid al nostru, al învățătorilor și mi-am zis:

— Să mai poștească atunci în sate, domnii cari niciodată nu s'au gândit la noi!!.. Această însă nu-i realizabilă și s'o lăsăm pe seama viitorului.

Pun o întrebare:

— S'a gândit cineva la multiplele urmări, în urma nesatisfacerii cererilor noastre drepte? S'a cugetat cineva la felul cum va lupta un ostaș desculț, sdrențuit, flămând, fără nici un moral, dar totuși inzestrat cu cele mai bune arme?

Să răspundem tot noi, mărturisând purul adevăr. Dacă școala românească de astăzi

nu se află la înălțimea timpului, cauza e tot salarizarea mizerabilă cu care suntem răsplătiți.

Învățătorul e desiluzionat. și-a pierdut și cea de pe urmă fărâmbă de ideal și deacea școala trage să moară.

Cu sufletul nostru vor distruge și școala căci numai căldura și însuflețirea din sufletul dascălului poate să planteze în viitorul cetățean însușiri demne de un neam ales.

Sufletul acela divin care ne călăuza, s'a spulberat dintr'odată, înfrânt de realitatea crudă a suferințelor noastre nefermurate.

Până mai e timp, cerem să se salveze ceiace se mai poate sustrage prăpădului!...

Ar fi păcat ca strigătele noastreperate să nu fie auzite, căci nu numai că sunt jelirile unei turme înfometate, ale unei lungi cohorte de cerșetori, dar e alarma, sfâșietorul strigăt de mântuire al școalei românești!

— Căci nu cozonaci cerem noi, ci altceva ceiace se poate da!... *George Perneșiu.*

† **Mihaiu Terheșiu.** În ziua de 13 Aprilie a. c. a decedat în Domnul, scumpul nostru coleg: *Mihaiu Terheșiu* inv. în Brebi. S'a stins în floarea tinereții, de aceea boală care face atâtea ravagii

printre noi, apostolii culturii românești.

Tainicile legi care cârmuiesc destinele noastre, l-a dus prea de timpuriu lăsând în urmă-i regrete unanime. Moartea — se vede — nu cruță. Pașii ei înăbușiți pun punct repede unei existențe. O simplă încheere căreia îi dăm tot patetismul disperării, deși viața își gălgăie din plin tumultul, biruitoare, niciodată învinsă, sfidând lenta măcinare a neființei. În pafida cimitirelor unde se îngrămădesc într-o funerară egalitate toate ambițiile, toate măririle, îmbuibuiții ca și flămânzii, în pafida morții, viața își continuă mersul de întrecere, svârbind tăceri eterne chiotul clipei care trece spre a se reînoi la infinit.

Numai acei pe cari i-am cunoscut, dându-ne fie inspirația caldă, mângâitoare a prieteniei, fie suflul rece, provocător al vrăjmășiei, numai acei ce nu ne-au fost indiferenți, când dispar, transformă pentru noi ideea morții, într-o temă de meditație

Mihaiu Terheșiu, acesta a fost. Prieten cu adevărat. Un om de o sinceritate rară. Muncea cu un devotament și o perseverență uimitoare. Prin el țara pierde un apostol, un neobosit soldat, totdeauna în rândul întâiu, gata să se arunce în vâltoarea luptei.

L-am cunoscut nu de mult, dar mi-a fost un bun prieten. În școală, la cercurile culturale, însuflețit de cele mai curate aspirațiuni, muncea

pentru promovarea poporului pe care-l călăuzea. În Brebi a dezvoltat o activitate din cale'n afară, îl știm noi cari am trăit mai aproape de el. Câte necazuri nu s'au abătut pe capul lui, mai ales în ultimul timp. El totuși cu fruntea senină, desemnat caracteristica lui mergea înainte pe poteca apucată, tinzând spre limanul izbânzii.

Numai care l'a cunoscut de aproape știe câtă muncă, câtă abnegațiune punea *Mihaiu Terheșiu* în toate manifestările sale legate de școală și popor.

Născut în Ortelec — Sălaj fiu de sătean cinstit și onest. Școala Normală a terminat-o în Zălau, de unde a primit cultură aleasă. — fiind de unde idealism rar. După stagiul militar a fost numit în Brebi, unde a muncit într'adevăr până ce boala crudă nu l-a mai lăsat, răpindu-l la frumoasa etate de 25 ani. Cu el se duce încă unul și încă un gol întunecă rândurile noastre dascălești.

Pe patul morții în Ortelec își pomenea mereu pe scumpii lui elevi, iar când și-a dat obștescul sfârșit a zis atât: „Elevi mei să vie să-mi cânte la căpătâi. Să vie de bună vreme, încet să nu se obosească. Să li se dea de mâncare și apoi să se odihnească până ce mă vor duce la locașul de veci”.

Cu aceste s'a dus pe ceialaltă lume, lăsându-ne pe noi în vâltoarea vremurilor ce le trăim. El nu v'a mai cersî la

București un post, ca Brebii. El nu v'a mai avea nevoie de salariu, ne plătit la timp. El nu v'a mai fi între noi. El nu v'a mai mângăia pe părinții lui. Lui nu-i mai trebuie nimic și poate că în fața destinelor noastre, e mai bine așa, mai fericită viață. Decât viața de acum mai bine în viața eternă.

Lacrimile noastre a tuturor
îl însoțesc și după mormânt.

Lazar Cosma.

— **Lucrarea „Flori anuale și bisanuale”** Dl. Nicolae Iacobi, profesor la școala de horticultură din București, a alcătuit și scos de sub tipar un volum intitulat „*Flori anuale și bisanuale*”. Această carte poate fi de folos învățătorilor cari se ocupă cu răspânditul culturii florilor, mai ales că conține cultura plantelor celor mai ușor de înmulțit și crescut și conține multe sfaturi îndrumătoare pentru împodobirea locului din jurul școlii, care ar putea fi dat ca exemplu celorlalți săteni.

Se recomandă comitetelor școlare.

— **Necrolog.** Pe modestul și harnicul nostru coleg, dl. *Vasile Marcu*, inv. dir. în comuna Sărăuad, l'a ajuns o grea încercare, prin pierderea soției sale *Floarea Marcu n. Oșan*, întâmplată la 5 Aprilie a. c.

Indureratei familii îi transmitem și pe aceasta cale sincerile noastre regrete și condoleanțe.

— **Transferările în învățământul primar.** În zilele de 18—21 Aprilie a. c. au fost convocați la Serviciul local de învățământ Cluj toți revizorii și inspectorii școlari din regiune pentru întocmirea definitivă a tablourilor de transferări. Lucrările s'au făcut în strictă conformitate cu dispozițiile Onor. Minister și a legii învățământului primar, avându-se în vedere un singur criteriu: drepturile asigurate în lege. Tablourile verificate de către dl. Inspector General Gh. Tulbure se vor înainta Ministerului pentru aprobare.

— **Sate și dascăli,** articolul dlui Inspector General Gh. Tulbure, din acest număr al revistei noastre, caracterizând în mod fidel mentalitatea ce stăpânește astăzi generația tineră a învățătorilor, din care cauză suferă enorm de mult învățământul și cuprinzând poze de îndreptare, îl recomandăm ca o călăuză în viitor pentru tinerii învățători. Dlui autor îi exprimăm recunoștință pentru rugăciunea ce-o înalță la altarul „bisericeții noastre”.

— **Societatea de cultură „Sălăjană” a studenților din Cluj,** va da un Matineu artistico-literar și o serată dansantă la 3 Mai (a treia zi de Paști) în sala teatrului orășănesc din

Zălau, sub patronajul și în prezența domnului Iuliu Maniu, președintele de onoare al societății. Venitul curat este destinat ridicării unei statui memorandistului și marelui Român Gh. Pop de Băsești la Zălau.

Având în vedere marele scop și programul bogat și bine întocmit, al acestei manifestări culturale și naționale, am dori să participe cât mai mulți colegi, căci studențime este cel mai apropiat colaborator al nostru, care continuă și perpetuă opera noastră de culturalizare a masselor și ține ofenziva împotriva întunecului. Ea este în acelaș timp cea mai selectă creațiune a operei noastre dăscălești, ple-

cată din laboratoarele modeste ale Sălajului cu sufletele modelate de noi și încălzite de focul sacru al iubirii de neam, credință și limbă pentru a ni le reda perfecționate Ale noastre din tr'ale noastre.

Li se cuvine deci cel mai larg sprijin moral și material.

— **Aviz.** În 7 Mai a. c. cu ocazia ad. gen. a Asoc. Inv., seara se va da în sala teatrului un matineu, cu un program drăguț executat de elevii școlii prim. de stat din Zălau. După program dans. Sperăm, că inv. cum știu a aprecia munca extrașcolară a colegilor lor vor lua parte și la aceasta manifestație în număr cât se poate de impunător.

(d—m)

---

*Prima educație e cea mai importantă și ea aparține în
contestabil mamelor.*

ROUSSEAU.

Cine își calcă onoarea și credința, pierde stima încrederea pentru totdeauna, ori ce-ar face și ori-cine ar fi; urmările fatale ale acestei pierderi nu vor întârzia de a se arăta.

Ar. SCHOPENHAUER.

E rău să nu poți onora pe nimeni de cât pe tine.

HEBBEL.

Omul a fost născut liber și cu toate acestea pretutindeni e încătușat.

ROUSSEAU.

Invierea

După o amorțeală neobișnuită de lungă, natura-și serbează triumful. Iarna crudă și nemiloasă, care până eri își întronase cu atâta capriciu și dârzenie stăpânirea sa asupra noastră, irosind și ultimile rezerve de rezistență, și-a trăit cele din urmă clipe. E adevărat că, despărțirea ei a fost furioasă și tragică. Ne-a costat prea mari jertfe și prea au fost multe lacrimile vărsate pe urma ei.

Dar învingerea s'a făcut. **Reînvierea s'a produs.**

Veselă, tânără, cochetă și majestoasă, primăvara ne cheamă la o nouă viață. Imbrăcată în haină de mare finută, sfidează suferințele trecutului. O atmosferă blândă, un soare binefăcător stârnesc noi speranțe în viitor. Câtă poezie și cât farmec nu cuprind sufletele încrezătoare.

E luna Maiu. . . luna Invierii. . .

. . . Și ca o coincidență minunată: asistăm la serbarea **Invierii Divinității supreme**. Suferințele indescriptibile și **Calvarul** încheiat pe **Golgota**, s'au spulberat. **Crucea** durerilor și a lacrimilor a învins. Acest simbol al suferințelor și al învingerii strălucește orbitor, — încunjurat de o aureolă sublimă, — până la sfârșitul veacurilor. Învățăturile desprinse din acest simbol și răspândite în cele douăzeci de veacuri, vor rămâne vecinice, căci sunt confirmate prin **Moartea și Invierea lui Dumnezeu-Fiul**. Marea Minune s'a întâmplat și **Idealul** suprem s'a săvârșit.

Hristos a înviat!

. . . Ce mare e contrastul între bucuria **Invierii** generale și între tragedia noastră, a celor peste patruzeci mii de mucenici ai unui neam de optsprezece milioane.

Cu puterile sleite de mizerii și sufletele zdrobite de umilinți, aproape istoviți și cu lacrimi de sânge, purtăm povara Crucii Suferințelor noastre.

Doamne, oare cât o să mai țină acest **Calvar**? Pentru ce nu-și pleacă urechile cei în drept, la glasul nostru desperat de mizerie și suferințe? Când se va termina odată la **Golgota noastră**?

Căci noi murim, dar nu ne părăsim pozițiile! Avem și noi un **Ideal** suprem: **Salvarea școlii românești**.

Pilda lui Isus ne va întări în suferințe. Peste trupurile noastre neînsuflețite va triumfa acest **Ideal**.

Și se va întâmpla Marea Minune și pentru noi: **Invierea noastră**. . .

D. Mărgineanu.

Buletinul Revizoratului școlar al jud. Sălaj

(Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai).

No. 1172—1932

Audiențele Revizoratului școlar

Circulara noastră No. 1785—1931 (publ. în «Buletinul» No. 3 din Iunie 1931) «Plecând dela principiul Dlui Ministru al Instrucțiunii Publice, ca cererile publicului să nu împiedice prin nimic munca funcționarilor și să se evite asedierea birourilor cu cereri cari pot fi rezolvate pe cale normală: *pentru primirea publicului la Revizoratul școlar se fixează o singură zi pe săptămână, Sâmbăta dela ora 8—13.*

Repetăm acest ordin cu rugămintea către toți membrii corpului didactic, să binevoiască a lua în considerare atribuțiile noastre multiple de ordin administrativ (reclamate de cele 430 școli cu 750 înv. din județ cu un aparat de 3, zis trei persoane) și a ne scuti de vizite în alte zile, căci altfel suntem expuși să ne petrecem tot timpul cu audiențe, neglijând rezolvarea agendelor administrative, cari au repercusiuni asupra întregului învățământ.

Vă închipuiți zilnic numai 10—15 audiențe. Cât timp mai rămâne pentru lucrările de birou?

Dacă totuși, interese de serviciu urgente ar reclama prezentarea la Revizorat și în alte zile: *să se facă exclusiv între orele 11—13.*

Subliniez aceste dispoziții și din motivul că, prezentându-se solicitanți de informații în alte zile și la alte ore, nu li se pot da lămuriri complete ci numai

în mod sumar, «jignind» uneori ființe mai sensibile și subtile felul cum sunt primite la Revizorat și debitând în sarcina acestei instituțiuni aprecieri și critici nemeritate și exagerate, atunci când străduințele noastre pentru funcționarea — relativ normală — a învățământului primar din acest județ sunt aproape peste putințele fizice și psihice ce le posedăm.

De aceste considerente ar trebui să țină seama fiecare coleg, cunoscând că, în serviciu uu avem «prietenii» nici «privilegiați», toți fiind tratați cu aceeaș măsură: cu dorința de-a ameliora greutățile și a salva învățământul în aceste zile prea grele și de cumplită încercare.

No. 832—1932.

Buletinul Oficial.

Ministerul Instr. publ. și al Cultelor cu No. 39033—1932 ne comunică:

Vă facem cunoscut că, începând dela 1 Aprilie 1932, va reapare Buletinul Oficial al Ministerului Instrucțiunii, Cultelor și Artelor.

Buletinul va apare deocamdată lunar, apoi cu începutul viitorului an școlar, bilunar, și va cuprinde pe lângă partea oficială propriu zisă, și o parte neoficială.

Partea oficială va cuprinde: legile, regulamentele, deciziile și dispozițiunile ministeriale; mișcările din învățământul de toate gradele; rapoarte și statistici cari ar putea interesa învățământul, publicațiuni de orice fel, în legătură cu școala.

Partea neoficială va cuprinde dări de seamă asupra învățământului din alte țări, asupra cărților noi pedagogice apărute, etc.

Buletinul se va înregistra în regulă, ca orice act oficial, și va fi păstrat în arhivă sau bibliotecă, spre a fi pus de direcțiune, la dispoziția corpului didactic al școalei.

Abonamentul la Buletinul Oficial al Ministerului este obligatoriu pentru toate școlile primare, rurale și urbane. Costul abonamentului de lei 200 pentru fiecare școală, se va consemna

de Comitetul școlar județean, la Casa de Depuneri pentru „Buletinul Oficial“ al Ministerului, iar recipisa se va înainta Ministerului Instrucțiunii.

Comitetele școlare al școalelor primare vor restitui în urmă Comitetului școlar județean costul abonamentului.

Vă rugăm să luați măsuri pentru a se comunica de îndată această dispozițiune celor interesați, pentru a se conforma întocmai.

p. Ministru:
N. POPESCU.

p. Șeful serviciului:
DEM. TEODORESCU.

No. 992—1932.

Cursurile de agricultură

Ministerul de Agricultură, cu adresa No. 63419—1932 a cerut să se pună la dispoziția personalului didactic al școalelor de agricultură, horticultură, viticultură și gospodărie casnică, sălile de clasă dela școalele primare dela sate, pentru ținerea conferințelor și cursurilor de specialitate.

Având în vedere importanța acestor manifestări culturale, pentru progresul agriculturii și mai ales faptul că mai au și o influență importantă asupra stării culturale a populației iar personalul didactic al școalelor primare se folosește în activitatea lui extrașcolară, Ministerul a aprobat ținerea acestor conferințe și cursuri de specialitate în localurile școalelor primare dela sate, însă în afară de orarul școalelor.

No. 1104—1932.

Serbarea sădirii arborilor

Comunicăm ordinul Onoratului Minister al Instrucțiunii No. 52472—1932 invitând toate direcțiunile școlare să se conformeze întocmai.

Dezastrul inundațiilor, produs în bună parte prin defrișarea pădurilor regulatoare a cursurilor de ape, pune de azi înainte o răspundere și în seama școalei. Educația obștească în respectul copacului începând dela copii, ajutorarea pentru păstrarea și refacerea pădurilor, va trebui să intre de acum și în obligațiile învățământului nostru teoretic și practic.

Ziua sădirii pomilor și a copacilor este cel mai bun mij-

loc de educație populară pentru a ajunge la realizarea acestui scop, când se pot arăta asistenței toate foloasele ce le aduce copacul. Practica aceasta repetată de mulți ani a devenit un obicei, mai ales în țările Apusului.

Atât Casa Pădurilor cât și Ministerul Domeniilor (Direcția regimului silvic) stau la dispoziția școalelor, a societăților culturale cu puietii de plantat prin organele în subordine. Ocoalele silvice au ordine să aleagă locul de plantat, să pregătească puietii necesari, astfel ca fiecare școală să-și formeze arboretul său îngrijit ani de-a rândul prin școlari.

Veți da deci ordine urgente școlilor să între în contact cu ocoalele silvice, pentru a *orându-i împreună ziua sădirii copacilor*. În afară de asta, veți recomanda școlilor să lucreze la plantări cu plată, pe terenurile fixate de ocoalele silvice. — Firește la această muncă vor participa numai elevii din Cl. V. VI. VII (cursul complementar) timp de o săptămână. Plata ce se va face de către ocoalele, conform ordinului dat de Casa Pădurilor, va rămâne școlarilor, după ce se va da o cotă de $\frac{1}{4}$ sau $\frac{1}{2}$ comitetului școlar, în urma înțelegerii luate cu comitetul.

Și pentru ca plantările pe terenurile destinate împăduririi să fie cât mai instructive, veți lega de aceste munci anumite lecturi și convorbiri. *Cartea Pădurilor* întocmită de D-l Ap. D. Culea, în aceste scopuri, vă stă la dispoziție gratuit la cerere (câte un exemplar de fiecare școală.)

Consiliei Dir. General,

Ap. D. CULEA.

Șeful Serviciului,
STRATILESCU.

No. 934—1932.

Educația fizică a copilului.

Comunicăm mai jos adresa Oficiului Național de Educație Fizică, pentru conformare.

În vederea expoziției internaționale a Copilului, care va avea loc la București în luna Maiu a. c. Oficiul Național de Educație Fizică, este solicitat a prezenta la această Exp. Educația Fizică a copilului sub cele 4 aspecte, gimnastica, sporturi, dansuri naționale și jocuri educative.

În acest scop, ONEF-ul întreprinde o serie de cercetări în legătură cu problema de mai sus.

Între altele ne-am propus să studiem manifestările ludice

ale copiilor de la țară, înțelegându-se prin aceasta felul cum își petrec copiii, timpul pentru joacă cât sunt ei acasă, la câmp cu vitele, la pășune, etc.

Ca metodă pentru acest studiu, vrem să colecționăm aceste jocuri chiar de la copii, pentru care vă rugăm să ne dați prețiosul Dv. concurs în culegerea materialului care se va face în felul următor: câte o circulară la toate școlile din județ în care se va specifica; învățătorul respectiv va da acasă o lucrare în care se va cere copiilor (fete și băieți) din clasa III, IV, V și celor din cursul complementar.

1. Să scrie fiecare copil jocul preferat de el, jocul de care i-a plăcut mai mult, pe care îl joacă mai des.

2. Vârsta în ani sau anul nașterii copilului.

3. Locul unde este, comuna, plasa, județul.

4. De la cine l-a învățat.

5. Unde-l joacă (în curte, la câmp, la pășunat vitele, în păduri), în ce anotimp.

6. La descrierea jocului se va da numele jocului, cu cine se joacă (fete, băieți).

7. O schiță cu formația în care se joacă, cerc, horă, linie dreaptă, răspândiți etc.

8. Materialul de joc, mingea, băț, batiste, etc.

Această lucrare ar putea să constituie un subiect de teză și pentru limba română care se poate aprecia atât ca formă cât și ca stil. Pentru noi sunt de mare valoare jocurile schițate în figuri, cât mai schematice. Pentru ca osteneala Dv. să ne fie de real folos, vă rugăm a pune deosebită atenție ca lucrările să cuprindă toate datele cerute, astfel nefiind utilizate.

Materialul să fie adunat și trimis nouă prin revizorat, până la data de 20 Aprilie a. c.

Contând în prețiosul Dv. concurs ce ni-l dați pentru studiul unei probleme de interes pedagogic și național așa de important, vă rugăm să primiți mulțumirile noastre.

Directorul General al Oficiului Național de Educație Fizică
Colonel, C. I. Rădulescu. Secretarul secțiunii, I. Mihailescu.

No. 1032—1932.

Portretul Majestății Sale

În conformitate cu ordinul Onor. Minister No. 41836—1932 punem în vedere școalelor primare din județ că d-nii: Maior N. Glegoianu și Locotenent T. Adjemian din București, str. Menelas

Ghermani 19, au lucrat împreună un portret al Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, format numai din litere fără nici o linie, umbrele și nuanțele fiind rediate prin grosimea și depărtarea literilor.

Textul cuprinde un rezumat al lucrării „Dinastia Română și Regele Carol al II-lea“, conținând circa 32000 litere.

Ministerul apreciază această lucrare de artă și propagandă patriotică, însă chiar după dorința autorilor nu o impune spre cumpărare, ci numai îngăduie să fie adusă la cunoștința învățătorilor și elevilor școalelor. Cumpărarea rămâne la aprecierea celor ce-l vor vedea și dori să-l aibă.

Ministru, P. Ghițescu. Consilier Director General, Ap. Culea.

No. 739—1932.

Instrucțiuni pentru învățătorii, cari doresc înaintare în leafă.

Atragem atențiunea membrilor corpului didactic asupra ordinului circular No. 8304—1932 Secția I. publicat în «Buletinul Școlar» al Serviciului local de învățământ din Cluj No. 11—1932.

Zălau, 20-IV. 1932.

Rev. școlar: D. MĂRGINEANU.

Nu mă tem de moarte, mă tem de vecinicia ei.

VLAHUȚĂ.

Educația morală a omului, nu trebuie să înceapă cu îmbunătățirea moravurilor ci cu schimbarea modului de cugutare și cu formarea caracterului.

KANT.

Asociația Învățătorilor din jud. Sălaj.

No. 37—1932.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile Art. 18 din Statute și bazați pe hotărîrea Com. centr. luată în ședința sa ținută la 23 Ianuarie a. c. convocăm

adunarea generală anuală

a Asociației Învățătorilor din jud. Sălaj, la Zălau, pe ziua de 7 Mai 1932. care se va ține în sala festivă a prefecturii.

La adunare vor participa, în mod obligatoriu, membrii Corp. did. primar din jud. Sălaj.

Mai sunt invitați și rugați a lua parte la aceasta adunare, Ven. Cler și intelectualii noștri români, precum și toți sprijinatorii și binevoitorii învățătorilor și învățământului popular.

Ordinea de zi:

I.

1. Dimineața la ora 8 Sfta. Liturghie în ambele biserici românești, la cari membrii vor participa în corpore.

II.

2. Deschiderea ședinței I. la ora 10 a. m.

3. Alegerea alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal al ședinței.

4. Raportul general al Com. central: a) asupra activității Secției de la ultima adunare, b) asupra casei.

5. Alegerea comisiunilor pentru verificarea rapoartelor de sub p. a. b.

6. „Întreținerea materială a școalelor“. Raportor dl. Nicolae Căprar inv. în Horoat-Petenia.

7. „Sistemul actual de salarizare“. Raportor dl. Nicolae Corăciu inv. în Chereuș.

8. „Modificările aduse în legea inv. primar“. Raportor dl. Paul Miclea dir. în Cehul Silvaniei.

9. Conferință: „Personalitatea și rolul învățătorului de azi“. de dl. Dumitru Onac inv. în Mihăieni.

10. Închiderea ședinței I.

Prânz comun.

III.

11. Deschiderea ședinței a II. la ora 3 p. m.

12. Conferință: „*Perfecționarea profesională prin cursurile de vară ale Asociației Gen. a Inv.*” de dl Vasile Iluțiu inv. în Ciocmani.

13. Raportul comisiunilor de sub p. a. b.

14. Diversé (Propuneri).

15. Inchiderea adunării.

Dat din ședința Comitetului Central al Asociației inv. din jud. Sălaj, ținută în Zălau, la 23 Ianuarie 1932.

Președinte:
Simion Oros.

Secretar:
Nicolae Căprar.

Notă. Propunerile pentru adunarea generală se vor trimite în scris Prezidiului, cu cel puțin 3 zile înaintea adunării. Cele sosite după acest termen nu se vor lua în considerare.

Seara, la orele 9, va fi matineu, pe urmă petrecere cu joc, în sala teatrului orășănesc. Invitări speciale pentru învățători nu se vor trimite. E de datoria noastră, a fiecăruia, să luăm parte la petrecerea noastră, ca să ne manifestăm ca un corp disciplinat, solidar, matur și inteligent.

Costumele naționale vor fi preferite.

Raport

de activitatea „Asociației Învățătorilor din jud. Sălaj” în anul 1931, către adunarea generală convocată la Zălau pe ziua de 7 Mai 1932

Onorată Adunare Generală!

Venim iar să Vă raportăm de activitatea de un an a Asociației noastre.

Secția noastră, ca în trecut, a continuat să lucreze, căutând a rezolva prin o muncă unitară, stăruitoare și conștientă problemele, cari i-se impuneau spre realizare.

Dar în activitatea noastră ne-am ocupat mai mult de chestiunile materiale ale învățătorului și ale școlii. Căci învățătorul, numai atunci va putea fi la datorie, numai atunci se va putea însufleși pentru o muncă culturală cu tot devo-

tamentul, când îi va fi asigurată existența, când nu va fi silit să cerșească, zilnic, mila sătenilor, ci acest timp îl va putea întrebuința pentru sine, perfecționându-se mereu, ca să fină pas cu evoluția pedagogiei; iar școala va înflori, când nu va fi lipsită de mijloacele materiale necesare, căci numai așa școala se va desvolta, ridicându-se la nivelul școalelor din occident, de cari ni-se vorbește mereu de cei mai mari, punându-ni-le în față, ca exemplu de urmat.

Cu toată mizeria ce îndurăm, totuși, până acum am fost la datorie și în școală și afară de școală. Nimeni nu ne poate acuza de neglijență. Am dovedit-o mereu, și azi mai mult o dovedim că, deși suntem sortiți, singur, noi învățătorii, să fim generația de jertfă, am avut suflet tare și inimă largă, pentru a înțelege greul zilei de azi.

Noi înțelegem că trebuie să suferim, dar nu pricepem un lucru, acela anume, că cei mari de ce nu vor să înțeleagă și ei, la fel ca noi, că trăim zile grele, ca și dâșii să suporte, la egal cu noi acel greu?

Până când alfe categorii de funcționari sunt plătiți la zi, noi suntem rămași cu leafa 5—6 luni. E o situație aceasta degradantă pentru noi, propovăduitorii culturii naționale.

Și dacă este așa, suntem datori să ne strângem rândurile, să fim una în gândire, una în acțiune ca să ne putem salva din ghiarele mizeriei, în care am ajuns, fără vina noastră, din nepăsarea, din ingratitudea celor mari.

Deci lozinca noastră trebuie să fie *solidaritatea*, căci numai aceasta va fi puterea noastră. Fără voință tare, fără solidaritate, orice acțiune a noastră, orice inițiativă fericită, va fi și va rămâne fără rezultat și noi vom continua mai departe în mizeria, în care ne sbatem și din care cu toții dorim să scăpăm.

* * *

Relativ la membrii, cu regret trebuie să raportăm că Asociația noastră n'a fost scutită nici în anul trecut de evenimente triste, produse prin moartea unora dintre cei mai valoroși membrii ai ei. Ne îndeplinim o pie datorie amintind la acest loc trecerea din viață la cele eterne a următorilor foști membrii ai Asociației: Ioan Gozman, director — Zălau; Ioan Păcșiu, inv. dir. — Plopiș; I. Terheș, inv. — Ortelec.

Când facem acest raport, rugăm On. Adunare Generală ca în conformitate cu uzul observat până acum în această privință, să dea expresie durerii sale asupra acestor pierderi, prin ridicare,

* * *

După cele premerse lăsăm să urmeze darea de seamă

amănușită asupra situației, mișcării și activității subdiviziunilor Secției și asupra momentelor mai importante din viața acestora, dela ultima adunare generală.

I. Biroul Central. Ca totdeauna, așa și în anul expirat, prezidiul a ținut seamă de hotărârile ad. gen. și a comitetului și dezideratele formulate le-a înaintat forurilor în drept pentru soluționare, nizuindu-se să fie adevărata expresiune a doleanțelor învățătorilor. Avem ferma credință, când spunem, că nimeni nu va contesta că membrii trebuie să sprijinească mai mult și să încurajeze toate nizuințele, mișcările prezidiului în nădejdea unui rezultat și mai bogat. A rezolvat agențele și actele intrate dela ad. gen. până în prezent. Bazat pe hotărârile ce s'au luat de ad. gen. și Comitet a lansat circulare și a dat directive în unele chestiuni de interes general. În toate chestiunile școlare, de câteori i-s'a dat ocaziunea, Prezidiul a căutat să obțină rezultatul dorit. Președintele cu dl A. Pop a reprezentat Asociația la Congresul Asoc. Inv. din Ardeal, ținut la Cluj în zilele de 29-30 August 1931, iar la Congresul general al învățătorilor din țară, în zilele de 26 și 27 Octomvrie 1931 la București a luat parte cu dl V. Ilușiu, iar la Consiliul general al Fed. corp did. din țară, în 15 Noemvrie 1931 a reprezentat singur Asociația. În aceste din urmă două adunări s'au luat hotărâri de o deosebită importanță, privitoare la apărarea dreptului învățătorului și al școlii românești, cari, atât învățătorul cât și școala lui erau amenințate din temelie, cu distrugere complectă. În direcția aceasta însă nu putem sta pasivi, lupta noastră trebuie să continue cu mai multă energie, căci succesul ajuns e numai începutul unei izbânzi din viitor. Și dacă nu vom sta de veghe, școala, care azi se află în agonie materială, într'o bună zi își va închide porțile, spre rușinea aceloră, cari sunt chemați, dar nu dau nici cel mai redus sprijin pentru ridicarea și înflorirea acestei prime instituțiuni culturale. Privitor la achitarea la timp a salariilor, Prezidiul a avut legături continue cu Prezidiul Asoc. Gen. a inv. și a căutat să obțină acreditive pe toate căile posibile.

II. Comitetul Central. Dela ultima ad. gen. s'a întrunit în 3 ședințe, rezolvând chestiunile, cari au căzut în competența lui, în legătură cu interesele noastre profesionale și școlare și a nizuit să fie în curent cu toate chestiunile ce privesc Secția ca atare, cât și pe membrii ca învățători.

1. În prima ședință, ținută în ziua de 16 Mai 1931 în Zălau, Comitetul central ia spre știre deciziunile aduse de ad. gen. în 18 Aprilie 1931. Ia hotărâre privitoare la reeditarea revistei »Școala Noastră«, iar sărbătorirea dlui Nicolae Iorga o amână. Hotărăște a se publica concurs pentru bursele ce se vor da colegilor, cari vor să participe la cursurile de vară

aranjate de Asoc. Gen. a Inv. la Cluj. Deleagă pe dl Paul Miclea preș. subsecției Cehul-Silvaniei să reprezinte Asociația la serbările dela Tohat, aranjate în cinstea scriitorului Petre Dulfu, fiul acelei comune.

2. A doua ședință a Comitetului central convocată pentru 29. Noemvrie 1932 la Zălau, nu s'a ținut, neprezentându-se membrii în număr corespunzător.

3. A treia ședință se ține în Zălau la 23 Ianuarie 1932. Președintele în raportul său arată amănunțit chestiunile rezolvite. Dintre hotărârile ce s'au luat amintim: Să se ceară noului comitet de redacție a revistei »Școala Noastră« să dea loc publicațiilor oficiale ale Secției; să mulțumească comitetului școlar Jibou pentru trimiterea pe chelfuliala sa la cursurile de vară dela Cluj, a colegului Gheorghe Corniș Pop, inv. în Jibou; formarea unui fond special pentru deplasări majorând taxa de membru cu 25%; familiei I. Gozman să-i-se exprime condoleanțele și în numele comitetului; să se facă apel către membrii pentru punerea în funcțiune a Societății de înmormântare a inv.; să se ceară un ajutor dela Asoc. Gen. a Inv. pentru Tiberiu Bud, care e bolnav: ia măsuri pentru ținerea ad. de primăvară a subsecțiilor; se stabilește locul și data pentru ad. gen. din anul crt.; se îndrumă Prezidiul pentru a recerca pe toți aceia, cari trebuie să restituie diferite sume Secției, ca să nu întârzie cu plata.

4. În ședința a patra din 16 Aprilie, ținută în Zălau, Comitetul aprobă prezentul raport și ia spre știre raportul comisiunii cenzorilor, referitor la verificarea contului de gestiune de pe anul 1931 și a cassei, până la data de 25 Martie a. c. la act cu aprobare de procesele verbale ale subsecțiilor: Carăi, Tășnad, Cehul-Silvaniei, Șimleu, Supurul de Jos, Crasna, Valea lui Mihai, Zălau. Fixează pentru desbatere în ad. gen. problemele: a) »Întreținerea materială a școalelor«, b) »Sistemul actual de salarizare«, și c) »Modificările aduse în legea inv. primar«. Dă loc în programul ad. gen. conferințelor: »Personalitatea și rolul inv. de azi« și »Perfecționarea profesională prin cursurile de vară ale Asoc. Gen. a Inv.« Se discută a) modalitatea de a face o acțiune pentru micșorarea prețului manualelor școlare, b) înființarea unui orfelinat la Cluj pentru fiii de inv. din Ardeal, c) să se intervină la Casa Corp. did. București ca să libereze aceasta carnete de membru cu indicarea datei intrării de membru, indicarea sumei depunerilor și a dobânzilor capitalizate în fiecare an. În chestia achitării salariilor la termen să se facă toți pașii necesari pe la toate forurile în drept.

III. *Delegația permanentă* a ținut o ședință în ziua de 2 Iulie 1931 pentru a designa doi colegi, dintre cei 5 solicita-

tori, cari să participe la cursul de vară al Asoc. Gen. a Inv. ținut la Cluj în vara anului 1931.

IV. Subsecțiile. În cursul anului au prestat o activitate îmbucurătoare. Problemele ce s'au discutat în ședințele lor au fost de ordin material și de educație.

În baza rapoartelor și a proceselor verbale întrate, Vă prezentăm o dare de seamă amănunțită asupra activității fiecărei subsecție în parte.

1. *Subsecția Carei.* Președinte Ioan Cleja — Carei. Și-a ținut adunarea ordinară anuală în 12 Martie 1932 cu ordinea de zi stabilită conform adresei No. 11—1932 a Asociației Județene și Statutelor. În aceasta adunare a conferințiat dl Inspector școlar regional Teodor Vâjdea despre «Studiul individualității copilului». S'a debătut problema salariului și modul actual neregulat de achitat. În acest sens s'a adus și o moțiune, care s'a înaintat forurilor în drept pentru luare de măsuri. Dl. Augustin Crespoi director în Carei este proclamat președinte de onoare a subsecției. Din contul de gestiune rezultă că membrii subsecției nu și-au achitat cotizația de membru, restanța face suma de 11.900 lei. Adunarea admite propunerea Comitetului central de a majora taxa de membru cu 25% pentru formarea unui fond special pentru deplasările Delegațiilor Secției la Congrese. Membrii acestei subsecții poartă deosebit interes față de toate chestiunile ce se pun la ordinea zilei. S'a putut constata, că membrii sunt convinși de simțul de disciplină și solidaritate profesională pentru nivelul tagmei și prin ce al Asociației județene.

2. *Subsecția Crasna.* Președinte Nicolae Căprar — Horoat-Petenia. Își ține adunarea în ziua de 5 Aprilie 1932. E susținută cu multă competență chestiunea: «Intreținerea materială a școlii rurale» de dl. Nicolae Căprar raportor, care arată starea insuportabilă a școlii rurale ajunsă la faliment. Majorarea taxei de membru cu 25% se admite. Se mai discută «Situția materială a învățătorilor» și se hotărăște a cere comitetului central se ia în chestie măsurile ce va crede de bune pentru o ameliorare a situației, căci inv. nu mai pot suporta atâta umilință, foame și desconsiderare chiar din partea sătenilor. Restanța taxei de membru e 2400 lei. Dimisionând fostul casier se alege în locul aceluia dl. Victor Cordiș inv. în Crasna. Dș. Florica Costea — Crasna ține o instructivă conferință despre «Educația estetică în școala primară», care a avut ca urmare o discuție foarte edificatoare. S'a discutat modalitatea unei propagande întinse pentru micșorarea prețului manualelor școlare. Peste tot între membrii subsecției domnește o armonie colegială de remarcă.

3. *Subsecția Cehul-Silvaniei.* Președinte Paul Miclea — Cehul-Silvaniei. Și-a ținut adunarea în comuna de reședință a plă-

șei în ziua de 12 Martie 1932. După S-ta Liturgie se ține o lecție practică din compunere cu cl. III. secția română «Vulpea și măgarul» de dl. Ilie Marinea, după care a urmat cetirea conferinței «Desvoltarea virtuților la copii» de A. Marian. A doua conferință are subiectul «Situția învă. de azi și din trecut și mijloacele prin cari ne-am putea asigura drepturile» cetită de dl. Ioan Buta. Din raportul casierului apare că taxele restante fac suma de 10.300 lei. S'au făcut observații asupra modificărilor aduse în legea învă. primar, cari știrbesc drepturi câștigate. Privitor la salar se hotărăște a se cere achitarea lui la timp, începând cu funcționarii cu mai puțină leață, căci cei cu salarii mai mari au situații materiale mai bune și nu sunt expuși așa mult a duce lipsă din cauza întârzierii salariilor. Majorarea taxei cu 25% nu se primește. Prezidiul este de părerea ca delegații să aducă singuri jertfă materială pentru obște.

4. *Subsecția Șimleu.* Președinte Simion Oros — Șimleu. Adunarea și-o ține în ziua de 9 April 1932. Au participat aproape toți învă. din subsecție, dovedind și prin aceasta că deși sunt cei mai apăsați de soartă, dintre alte categorii de funcționari în ceea ce privește salarizarea totuși înțeleg ași face datoria până la ultima putință. Afară de învă. au participat dl. Teodor Vâjdea inspector școlar regional, elevele cl. VII dela școala normală de conducătoare de copii mici din Șimleu, însoțite de majoritatea profesoarelor dela acea școala, apoi membrii corp. did. dela școlile conf. rom. cat. și cea izr. Conferința o ține dl Inspector școlar vorbind despre: «Individualizarea educației». Conferința a fost ascultată cu mult interes și a fost viu aplaudată. S'a cetit contul de gestiune, din care s'a constatat că taxă restantă nu este. În urma raportului dlui Simion Oros asupra modului de salarizare iau cuvânt dnii D. Vlasie și I. Rognean arătând situația tristă în care se sbate învățătorimea primind salarul cu prea mari întârzieri. Dl. Gheorghe Apostol propune a se cere: a) Lămuriri prin Asociație asupra avantajelor ce le poate avea și ce trebuie să le aibă fiecare învă. dela fondul «Gh. Lazar» pentru care s'a plătit suma de 1000 lei de persoană; b) Ca Casa de Credit a Corp. Did. București să dea membrilor săi câte un brevet de membru, cum dau toate instituțiile de credit, pentru depunerile ce învățătorii cari sunt membrii le fac mai mulți ani dearândul; s'a mai discutat asupra continuității cursurilor în programul zilnic, numai în orele înainte de amiază. S'a putut constata și de data aceasta că membrii acestei subsecții față de problemele variate școlare, sociale și profesionale poartă un deosebit interes.

5. *Subsecția Supurul de jos.* Președinte Patriciu Pop — Supurul de jos. Și-a ținut adunarea la 7 Aprilie 1932. Dl Traian

Cionfi își cetește conferința: «Rolul social al învățătorului». Amintește între altele și de mizeria în care se sbate învățătorimea, fapt care este semnalat și de ziare. Situația materială a învăț. este discutată viu și cu interes și se sfârșește cu protest împotriva sistemului de achitare a salariilor cu întârzieri de 5—6 luni. Reținem dintre propuneri acea de a se cere a nu se sista posturile de învăț., căci aceasta contribuie la mărirea numărului învățătorilor șomeri.

6. *Subsecția Tășnad.* Președinte Ioan Filip - Tășnad. Își ține adunarea în ziua de 4 April 1932. În afară de învăț. mai sunt de față dnii Insp. școlar T. Vâdea și rev. școlar D. Mărgineanu. Dl A. Govor din Orbou își cetește conferința: «Educația masselor» care provoacă discuții respectabile, la cari ia parte și dl. revizor școlar. Se mai discută cu temperament asupra problemei. «Situația noastră materială și felul achitării salariului» al cărei raportor este dl. Nicolae Corăciu din Chereuș. Adunarea votează o moțiune prin care cere luarea de măsuri pentru ameliorarea situației. Propunerea com. central referitoare la majorarea taxei cu 25% adunarea o respinge.

7. *Subsecția Valea lui Mihai.* Președinte Nicolae Chirvai Pișcolt. Adunarea și-o ține, în Valea lui Mihai, la 12 April 1932 fiind de față toți membri din plasă, o dovadă vie că corpul did. din aceasta subsecție e conștios de vocațiunea sa și e la culmea chemării sale. Mai ia parte la adunare și dl revizor școlar D. Mărgineanu. Dl Sfâra Emil ține o lecție practică cu cl. IV «Domnia M. S. Regelui Ferdinand». După terminarea lecției se trece numaidecât la conferința dlui Emil Pop: «Vocațiunea și calitățile personale ale învățătorului». Criticele ce au urmat și la cari a luat parte și dl revizor au fost temeinice, edificatoare și instructive. Discutându-se problema «Situația materială a învăț. și sistemul de achitare a salariilor» s'a ales o comisie care va redacta un «Memoriu» pentru a fi înaintat celor în drept. Din raportul casierului reese că taxe restante nu sunt. Biroul subsecției a fost reales. Corpul didactic din aceasta subsecție este bine disciplinat, solidar și nu tolerează nimic ce ar putea submina și strica cinstea dascălului român.

8. *Subsecția Zălau.* Președinte Ioan Codreanu — Zălau. Și-a ținut adunarea la 2 April 1932. S'au discutat cu mult interes problemele puse la ordinea zilei. A protestat împotriva sistemului de achitare a salariului cu întârzieri de 5—6 luni. Dl. V. Ardelean a ținut o foarte interesantă și instructivă conferință despre: «Principiile generale ale școlii active». S'a ales noul comitet de conducere în frunte cu dl Ioan Codreanu ca președinte.

Onorată Adunare Generală,

Aceste sunt lucrările pe cari Vi-le-am putut raporta în legătură cu activitatea desfășurată în cadrele Asociației noastre, dela ultima adunare până azi.

Ca în viitor munca noastră, a totalității învățătorilor din acest județ, să fie mai bogată în rezultate, fie de ordin social-cultural, fie de ordin material ori profesional, e necesară o voință și o conștiință unică, care să stea la baza acțiunii noastre a tuturor.

Să nu ne despartă chestiuni, cari cad pe al doilea sau chiar pe al treilea plan și să nu ne lăsăm a fi conduși de nizuinți intrigante, cari ar avea de scop desolidarizarea noastră. Micile frecări, dacă mai există între membrii Asociației noastre nu au bariere, peste cari să nu se poată trece și nu sunt de natură ca să nu se poată echilibra pasiunile prin o muncă devotată și serioasă a factorilor competenți.

Se nu căutăm motivele cari se ne despartă, ci să ne dăm seama că avem o mare datorie, noi, cei de azi, pentru apărarea și recâștigarea drepturilor noastre desconsiderate unele și călcate în picioare altele.

În unire e putere. Și dacă ne va lipsi unirea, solidari-tatea, lupta noastră va fi zadarnică și cei cari ne dușmănesc vor eși ei învingători, iar noi vom rămâne și pe mai departe *scلامي*, suferind loviturile nemiloase ale celor interesați.

* * *

În urma celor expuse ne luăm voia a propune adunării generale să binevoiască :

1. a lua act de raportul nostru, aprobând toate demersurile ce a luat Comitetul dela ultima adunare și până azi.
2. a da expresiune durerii pentru pierderea membrilor decedați în ultimul an.
3. a da comitetului descărcarea cuvenită.

Dat din ședința Comitetului Central al Asoc. Inv. din jud. Sălaj ținută în Zălau, la 16 Aprilie 1932.

Președinte :
SIMION OROS.

Secretar :
NICOLAE CĂPRAR.

* * *

R A P O R T

de situația materială a Asociației Inv. din jud. Sălaj către Adunarea Generală din 7 Mai 1932.

Onorată Adunare Generală,

În conformitate cu dispozițiunile Art. 37. din Statute, avem onoare a Vă înainta pentru aprobare raportul nostru

de situația materială a Asociației noastre pe anul 1931, precum și proiectul de buget pe anul 1932.

I.

A. *Fondul cultural* (Cont de gestiune pe anul 1931)

Intrate:		Incasat	Sold
1.	1 Ian. Sold dela fostul casier Iuliu Cărpineanu	Lei 1863.—	Lei 1863.—
2.	2 Mart. Subsecția Carăi	1000.—	2863.—
3.	5 " " Jibou, taxă	2500.—	5363.—
4.	2 Aprilie " Supurul de Jos	600.—	5963.—
5.	20 Mai " Jibou, taxă	3000.—	8963.—
6.	25 Iulie " Supurul de Jos, taxă	6582.—	15545.—
7.	10 August " Carăi, taxă	3000.—	18545.—
Total		18545.—	18545.—

Eșite:		Incasat Lei	Sold Lei
1.	4 Aprilie Comitetului aranjator al ad. gen. din 15 Sept. 1930	360.—	360.—
2.	4 Aprilie Comisiei cens. p. deplasare	500.—	860.—
3.	4 " Lui I. Cărpineanu f. casier, cheltueli	100.—	960.—
4.	4 Aprilie Lui A. Maxim casier, depl.	250.—	1210.—
5.	18 " Pentru diverse	2000.—	3210.—
6.	5 Mai Lui A. Maxim depl. șed. Com.	250.—	3460.—
7.	25 Iunie Președ. p. depl. și diverse	4050.—	7510.—
8.	4 Aug. Lui V. Iluțiu p. curs de vară	1017.—	8527.—
9.	4 " Lui V. Oșan " "	1000.—	9527.—
10.	25 " Președintelui p. diverse	1000.—	10544.—
11.	25 " Lui V. Iluțiu p. participare la Congresul din București	1200.—	11744.—
Total		11744.—	11744.—

B I L A N Ţ

Intrate	Lei 18545.—
Eșite	" 11744.—
<hr/>	
Sold Lei	6801. —

Tihău, la 31 Decemvrie 1931.

Președinte,
ss Simion Oros.

Casier general,
ss Augustin Maxim.

B. Alte fonduri

I. Fondul »Căminul Învățătorilor«	Lei 20298.—
Avans p. tipărirea broșurii Almanahul Învă-	
țătorilor Sălăjeni (pretenziune)	« 8000.—
Depuneri la Banca Industrială și Comercială	
Sălăjană, Zălau	« 1049.—
4 buc. acții de ale »Silvaniei«, Șimleu	« 200.—
	<hr/>
	Total Lei 29547.—
II. Fondul »Ion Pop Reteganul« la »Silvania« .	Lei 46.—
la »Codreana«	« 91.24
	<hr/>
	Total Lei 137.24

C. Averele Asociației

Afară de fondurile amintite, Asociația mai dispune de următoarele:

4 buc. acții de ale băncii »Silvania«, Șimleu . . .	Lei 2000.—
1 « « « « »Albina«, Sibiu	« 500.—
1 « « « « »Sălăjana«, Jibou	« 500.—
1 « « « « »Sătmăreana«, Seini	« 100.—
Biblioteca (153 volume)	« 2254.95
2 buc dulapuri á 2000.— Lei	« 4000.—
	<hr/>
	Total Lei 9354.95

II.

Proiect de buget pe anul 1932

Intrate:

1. Dela 503 învățători á 100.— Lei.	Lei 50300.—
2. Dela 37 conducătoare	« 3700.— 54000.—
3. O restituire anticipată p. congres	« 3000.— 8000.—
4. Alte restituiri: dela I. Buta 853,	
G. Șimon 260, V. Robu 180, I.	
Dragoș 1600, I. Ghiju 1474	« 4367.— 4367.—
5. Taxe restante	« 20000.— 20000.—
	<hr/>
	Total Lei 81367.— 81367.—

Eșite:

1. Repartizarea taxelor pe anul 1932:	
a) 20% Subsecțiilor	Lei 10800.—
b) 25% Secției	« 13500.—
c) 30% Asociației Regionale a Inv. Cluj	« 16200.—
d) 25% Asociației Gen. a Inv. București	« 13500.—
	<hr/>
	Total Lei 54000.—

2. Repartizarea sumei de 13500.— Lei de care dispune Secția în anul 1932:

a) Președintelui pentru deplasări	Lei 15000.—
b) Secretarului general pentru deplasări	« 3000.—
c) Casierului pentru deplasări	« 3000.—
d) Pentru deplasările com. cenz. (4 depl.)	« 2400.—
e) Două burse p. cursuri de vară á 2000	« 4000.—
f) Delegaților p. participare la congrese	« 15000.—
g) Diverse	« 2000.—
h) Taxa restantă către Asociația Generală și cea Regională a Invățătorilor	« 20000.—
<u>Total Lei 64400.—</u>	
<u>Total eșite Lei 104900.—</u>	

B I L A N Ţ

Intrate . . . . Lei 81367.—

Eșite . . . . . « 104900.—

Deficit Lei 23533.—

Pentru acoperirea deficitului de Lei 23.533 se impune majorarea taxei de membru cu 30—35%.

Ca urmare a celor expuse mai sus, rugăm On. adunare generală ca să binevuiască:

- a lua la cunoștință raportul nostru.
- a aproba gestiunea de pe anul 1931.
- a aproba proiectul de buget pe anul 1932.
- a aproba majorarea taxei cu 30—35%.
- a da descărcarea cuvenită.

Tihău, la 31 Decembrie 1931.

Președinte:
ss *Simion Oros.*

Casier general:
ss *Augustin Maxim.*

Proces Verbal No. 1.

Azi, 25 Martie 1932, în Zălau.

Comisiunea Cenzorilor examinând gestiunea financiară a Casierului general și a Comitetului central pe anul 1931, a aflat la Venituri 18.545 Lei, la Cheltuieli 11.744 Lei justificați cu acte în regulă. Propunem adunării generale să dea Casierului și Comitetului descărcarea cuvenită.

Comisia cenzorilor:
ss *Grigorie Rusu Cig.*
ss *Traian Vitez*

Proces Verbal No. 2.

Comisiunea cenzorilor examinând gestiunea financiară a Casierului general și a Comitetului central al Asociației pe anul 1932 la încasări găsește până la 25 Martie 1932 Lei 20.901, la eșite lei 4.763, sold cassa lei 16.138, adeca Șase-sprezecemii una sută treizeci și opt lei, justificați în număr. Zălau, la 25 Martie 1932.

Comisia cenzorilor :
ss Grigorie Rusu Cig.
ss Traian Vitez.

Dat din ședința Com. central al Asoc. Inv. din jud. Sălaj, ținută în Zălau, la 16 Aprilie 1932.

Președinte :
ss Simion Oros.

Casier general :
ss Augustin Maxim.

POȘTA REDACȚIEI.

Tuturor prietinelor, colegilor și colaboratorilor noștri le dorim sărbători vesele și fericite și-i salutăm cu creștinescul salut:

Hristos a înviat!

1. *I. T.* Din articolul Dv. am extras câteva părți despre cari cred că sunt potrivite pentru revista noastră. Restul nu s'a putut publica. Ar merge în vre-o publicație populară.

2. *L. C. în G.* Fiind prea lung, am omis partea a doua. Am dori să primim informații cât mai scurte și concise, căci descrierile lungi nu sunt potrivite și nu le putem publica.

3. *N. D. C. în Ch. și Gav. M. în C.* Articolele primite sunt bune și vor urma.

4. *Mai multora.* Fiind foarte aglomerati cu material, articolele primite se vor publica în ordinea intrării. Sunt preferite cele scurte și mult cuprinzătoare.

5. *Vas. R. în S.* Supărarea Dv. este neîntemiată. Sunteți proa sensibil. Dealtfel îmi place mult francheta și sinceritatea ce vă caracterizează. Grijiți însă să nu exagerați. Sentimentele noastre sunt aceleași — ori credeți ori nu — pentru toți colegii și aplicăm tratamentul egal. Dealtfel, la proxima întâlnire, mai multe și o să vi se spulbere toate bănuelile. Cu bine! (*d. m.*)

Bibliografie

S'au primit la redacție pentru schimb :

- Cultura Poporului**, — revista Asociației învățătorilor din Cetatea-Albă.
- Amicul Școalei**, — revistă pedagogică-culturală-socială Cluj.
- Vlăstarul**, — revista Asociației corpului didactic primar din județul Buzău.
- Zorile Romanafului**, — revistă de cultură generală, Celar — Romanaf.
- Satul și Școala**, — revistă lunară pentru educație și învățământ, Str. Memorandului 22 — Cluj.
- Drumul Vremii**, — Str. Poporului 53 — Craiova.
- Pâinea Vieții**, — foaie de îndrumare creștină bilunară, Str. Sfinții Apostoli 13 — Tg.-Jiu.
- Revista Școlii**, — organul Asociației corpului didactic primar din județul Botoșani.
- Viața Școlară**, — revistă pedagogică și literară, Revizoratul școlar — Satu-Mare.
- Revista Noastră**, — pedagogică și culturală, Băiculești-Argeș.
- Lămuriri Hunedorene**, — revista Asociației corpului didactic primar din jud. Hunedoara, Str. Filipescu 3 — Petroșeni.
- Școala dela Ilfov**, — revistă locală de pedagogie și cultură generală, Str. Umbrei 4 — București.
- Frământări Didactice**, — revista Asoc. membrilor corp. did. primar din jud. Putna, Str. Sublt. Botescu 10 — Focșani.
- Vestitorul**, — organ al Eparhiei Române unite de Oradea și revistă de cultură religioasă, Piața Unirii 3 — Oradea.
- Semănătorul**, — organ al Asoc. inv. din Caliacra — Bazargic.
- Gazeta Învățătorilor Prahoveni**, — organ al soc. corp. did. din județul Prahova — Ploești.
- Școala și Familia**, — revistă pedagogică și culturală din Țara Bârsei, organ al Asoc. inv. din orașul și județul Brașov, Str. Sf. Ioan 25 — Brașov.
- Voința Școalei**, — foaie învățătorilor din Bucovina, Cernăuți.
- Tribuna Învățătorimii**, — Str. Tunel 9 — Buzău.
- Învățătorul Tulcean**, — organ al Federației Corpului Didactic Secția Tulcea, Str. Eminescu 8 — Tulcea.
- Școala Someșana**, — revistă pedagogică și socială, Gherla.
- Buletinul Asociației Învățătorilor din jud. Bălți**, Str. Regele Carol No. 275.
- Lămuriri Școlare** — rev. didactică lunară Tg. Podu-Turcului.
- Lumina**, — revista Asoc. inv. din Râmnicu-Sărat, Str. Victoriei 36 — Râmnicul-Sărat.